

SLUŽBENE NOVINE

ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA

Godina V - Broj 1

ZENICA, Petak, 28. 01. 2000. g.

1.

Na osnovu poglavlja V odjeljak A član 37. tačka h. Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona na svojoj 14. sjednici, održanoj 30. 12. 1999. godine, donosi

ZAKON O ZAŠTITI OKOLINE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se:

- upravljanje, organizacija poslova, zaštita i unapređenje okoline radi očuvanja okoline, umanjivanje rizika za život i zdravlje ljudi, osiguranje i poboljšanje kvaliteta življenja sadašnjih i budućih generacija,

- mjere i postupci zaštite od štetnih utjecaja po okolinu, racionalno korištenje prirodnih resursa, finansiranje zaštite i njeno unapređenje i organizacija vršenja poslova zaštite i unapređenja okoline.

Mjere i uvjeti zaštite prirodnih resursa i radom stvoreni, vrijednosti sprovode se u skladu sa ovim zakonom ako za pojedine resurse drugim zakonom nisu propisane mjere zaštite.

Član 2.

Sistem zaštite i unapređenja okoline obuhvata skup mjera i uvjeta za:

- očuvanje i zaštitu prirodnih i radom stvorenih vrijednosti okoline,
- zaštitu ljudi i okoline od zagađivanja, zaštitu od utjecaja štetnih i opasnih materija, buke, vibracija itd.,
- zaštitu od uništenja i degradacije prirodnih vrijednosti,
- unapređenje kvaliteta čovjekove okoline,
- monitoring i sanacione mjere.

Član 3.

Osnovni ciljevi zaštite i unapređenja okoline u ostvarivanju uvjeta za održivi razvoj su:

- trajno očuvanje izvornosti, biološke raznolikosti prirodnih zajednica i očuvanje ekološke stabilnosti;
- obezbijediti racionalno korištenje prirode i njenih dobara i spriječiti degradaciju i destrukciju okoline;
- spriječiti uvoz opasnih i otpadnih materija radi prerade i deponovanja;
- očuvanje i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti pejzaža;

- unapređenje stanja okoline i osiguranje boljih uvjeta života.

Član 4.

Osnovni ciljevi zaštite okoline i njenog unapređenja postiču se:

- predviđanjem, praćenjem, spriječavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okolinu;
- spriječavanjem rizika i opasnosti po okolinu;
- upravljanjem prirodnim resursima kroz ujednačeni odnos zaštite okoline i ekonomskog razvoja;
- spriječavanje zahvata koji ugrožavaju okolinu;
- poticanjem korištenja obnovljivih prirodnih izvora i energije;
- poticanjem upotrebe proizvoda i korištenja proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okolinu;
- sanacijom oštećenih dijelova okoline;
- razvijanjem svijesti o potrebi zaštite okoline u odgojnom i obrazovnom procesu;
- donošenjem pravnih propisa o zaštiti okoline;
- obavještanjem javnosti o stanju okoline i njenim sudjelovanjem u zaštiti okoline;
- permanentnom edukacijom;
- povezivanjem sistema i institucija Kantona, Federacije BiH i Bosne i Hercegovine sa međunarodnim institucijama zaštite okoline.

II. OSNOVNA NAČELA ZAŠTITE OKOLINE

Član 5.

Zaštita okoline se zasniva na poštivanju međunarodnih načela o zaštiti okoline, uvažavanjem naučnih saznanja i najbolje svjetske prakse.

Načelo preventivnosti

Član 6.

Radi izbjegavanja rizika ili opasnosti po okolinu pri planiranju ili izvođenju zahvata u okolini koji trajno ili privremeno mogu narušiti ekološku stabilnost ili biološku raznolikost primijeniti sve prethodne mjere zaštite okoline.

Zahvat mora biti planiran i izveden tako da ne ugrožava okolinu, istovremeno vodeći računa o racionalnom korišćenju prirodnih resursa i energije. Pri izvođenju zahvata moraju se koristiti pozitivna iskustva i upotrebljavati raspoložive proizvode, opremu, uređaje i primijenjivati proizvodne postupke prihvatljive za ok-

olnu. U slučaju opasnosti od stvarne i nepopravljive štete po okolinu ne smije se odlagati poduzimanje nužnih zaštitnih mjera, pa ni u slučaju kad ta opasnost nije u potpunosti naučno definirana.

Načelo očuvanja vrijednosti prirodnih resursa i biološke raznolikosti

Član 7.

Ne smije se umanjivati vrijednost prirodnih resursa vode, vazduha, tla, flore i faune.

Prirodne resurse nastojati očuvati na nivou kvaliteta koji nije štetan po čovjeka, biljni i životinjski svijet.

Izbjegavati svaki zahvat koji ima štetan utjecaj i negativno dejstvo na biološku raznolikost i sklad prirodnih zajednica živih organizama i nežive materije.

Načelo zamjene drugim zahvatom

Član 8.

Zahvat koji bi mogao nepovoljno utjecati na okolinu treba zamijeniti zahvatom koji predstavlja manji rizik ili opasnost, pa i u slučaju kad su troškovi takvog zahvata veći od vrijednosti koju treba zaštititi.

Pri korištenju proizvoda, uređaja, opreme u primjeni proizvodnih postupaka zagađenje okoline treba spriječavati i ograničavati na izvoru nastanka.

Materije koje se mogu ponovo upotrijebiti ili koje su biološki razgradive moraju imati prednost pri upotrebi, pa i slučaju većih troškova, ako su ti troškovi srazmjerni vrijednostima koje treba zaštititi.

Upotrebi hemikalija i ostalih materija koje razgradnjom postaju neškodljive mora se dati prednost u odnosu na druge materije ako pri tome nema rizika i opasnosti po okolinu.

Načelo ukupnosti (cjelovitosti)

Član 9.

Pri donošenju strategije, programa, planova intervencija i propisa iz oblasti zaštite okoline, te izdavanju dozvola, saglasnosti, odobrenja i provođenju finansijske politike, kontrole kao i drugih mjera zaštite okoline mora se osigurati zajedničko djelovanje i saradnja nadležnih, federalnih, kantonalnih i organa lokalne samouprave.

Za postizanje ciljeva zaštite okoline organi iz stava 1. ovog člana osiguravaju način i uvjete zajedničkog djelovanja građana i institucija.

Načelo poštovanja prava

Član 10.

Kod donošenja odluke o zahvatu u okolini i za izvođenje zahvata mora se postupati u skladu sa zakonom i drugim propisima, te preduzimati sve mjere kojima se osiguravaju prava čovjeka na zdravu i čistu okolinu.

Načelo plaćanja troškova zagađenja i štete nastale u okolini

Član 11.

Zagađivač snosi troškove zagađenja i štetu nastalu zagađivanjem okoline.

Troškovi zagađenja iz stava 1. ovog člana obuhvataju troškove koji su neophodni za otklanjanje zagađenja.

Zagađivač koji prouzrokuje štetu dužan je štetu nadoknaditi.

Načelo javnosti i prisutnosti

Član 12.

Građani imaju pravo na pravovremeno obavještanje o zagađenju, o poduzetim mjerama i s tim u vezi na slobodan pristup podacima o stanju okoline u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Pri institucionalnom rješavanju pitanja zaštite okoline nadležni kantonalni organi uprave i organi jedinica lokalne samouprave osigurati će saradnju zainteresovanih strana prema odredbama ovog zakona i drugih propisa.

III. ORGANIZACIJA POSLOVA ZAŠTITE OKOLINE

Član 13.

Zaštitu čovjekove okoline i njeno unapređenje osiguravaju:

- Skupština Zeničko-dobojskog kantona,
- Vlada Zeničko-dobojskog kantona,
- predstavnička i izvršna tijela lokalne samouprave i uprave.

Stručno obavljanje poslova zaštite okoline i provođenje mjera zaštite okoline osiguravaju organi kantonalne uprave i organi lokalne samouprave nadležni za poslove zaštite čovjekove okoline, te institucije i pravna lica registrovana za obavljanje stručnih poslova iz oblasti zaštite čovjekove okoline.

Član 14.

Skupština i Vlada Zeničko-dobojskog kantona donose dokumente za zaštitu čovjekove okoline koji su od interesa za Kanton. Dokumenti od interesa za Kanton su:

- Strategija zaštite okoline i njenog unapređenja,
- kantonalni zakoni iz oblasti zaštite okoline,
- drugi dokumenti vezani za zaštitu okoline i njeno unapređenje (programi, izvještaji, pravilnici, uputstva i sl.).

Član 15.

Kantonalni organ koji obavlja poslove zaštite okoline je Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Ministarstvo

- vrši upravne i stručne poslove koji se odnose na provođenje zakona i drugih propisa;
- daje ocjenu planske i projektne dokumentacije iz oblasti zaštite čovjekove okoline;
- vrši inspekcijски nadzor;
- daje saglasnost za zahvate koji mogu imati utjecaja na okolinu;
- koordinira aktivnosti na istraživanju, planiranju, finansiranju i praćenju stanja zaštite i unapređenja okoline;
- obavlja i druge poslove koji mu se stave u nadležnost.

Član 16.

Općine kao jedinice lokalne samouprave uređuju, organizuju, finansiraju i unapređuju poslove zaštite čovjekove okoline koji su lokalnog karaktera.

Zaštita okoline općine obuhvata:

- osiguravanje uvjeta za provođenje programa zaštite čovjekove okoline i njenog unapređenja;
- praćenje stanja okoline (monitoring) i mjerenje emisije;
- osiguravanje uvjeta za vođenje katastra zagađenja okoline;
- osiguravanje uvjeta za provođenje mjera zaštite;
- provođenje sanacije kad je to njihova obaveza;
- provođenje i drugih mjera u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Član 17.

Ostvarivanju ciljeva zaštite okoline dužni su doprinositi i građani kao pojedinci ili organizovani u društva, strukovna udruženja i druge nevladine organizacije.

Član 18.

U cilju postizanja usaglašenosti privrednog razvoja sa potrebama zaštite okoline za pojedina pitanja Vlada Kantona može osnovati Savjet za zaštitu čovjekove okoline koji čine naučni, stručni i privredni radnici.

Član 19.

Stručne poslove iz oblasti zaštite čovjekove okoline i njenog unapređenja kao što su praćenje stanja okoline (monitoring), izrada stručnih podloga i elaborata, studija utjecaja na okolinu i slično mogu vršiti naučne, stručne i javno-zdravstvene organizacije (ustanove) koje za to ispunjavaju propisane uvjete.

IV. DOKUMENTI O ZAŠTITI OKOLINE**Strategija zaštite okoline****Član 20.**

Strategija zaštite okoline dugoročno određuje i usmjerava ciljeve upravljanja okolinom u skladu sa ukupnim privrednim, društvenim i kulturnim razvojem na području Kantona.

Strategija zaštite okoline Kantona mora da sadrži osnovne strategije Federacije BiH i BiH, a zasniva se na dokumentima prostornog uređenja vezano za usmjeravanje i uskladjivanje privrednih, tehničkih, naučnih, obrazovnih, organizacijskih i drugih mjera, te mjera za provođenje međunarodnih obaveza sa ciljevima zaštite okoline.

Strategija iz stava 1. ovog člana naročito sadrži:

- ocjenu stanja okoline i stanje zagađenja okoline u pojedinim dijelovima Kantona,
- osnovu ravnomjernog privrednog razvoja i efikasne zaštite okoline,
- osnovu osiguranja najpovoljnijih tehničkih, proizvodnih i ekonomskih mjera upravljanja okolinom,
- kratkoročne i dugoročne mjere za sprječavanje i ograničavanje onečišćavanja okoline,
- pregled prostornih cjelina na kojima je potrebno provesti sanacijske mjere (zagađena područja, po-

dručja ugrožena erozijom i bujicama, eksploatacijom mineralnih sirovina, pošumljavanje goleti, staništa divljači i sl.),

- izvore i procjene potrebnih sredstava za provođenje mjera zaštite okoline,
- osnovu usmjeravanja i unapređivanja odgoja i obrazovanja u oblasti zaštite okoline,
- osnovu usmjeravanja i unapređenja naučnoistraživačkog rada u oblasti zaštite okoline.

Član 21.

Strategiju zaštite okoline Kantona donosi Skupština na prijedlog Vlade Kantona i objavljuje u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Program zaštite okoline**Član 22.**

Program zaštite okoline Kantona, odnosno općine sadrži:

- osnovne ciljeve, uvjete i mjere zaštite okoline u cjelini i stanje zagađenja okoline u pojedinim prostornim cjelinama,
- prioritetne mjere zaštite u pojedinim prostornim cjelinama u cilju očuvanja prirodnih resursa, njihovog obnavljanja i racionalnog korištenja,
- mjere za predviđanje, sprječavanje i ograničavanje zagađenja okoline,
- subjekte koji su dužni provoditi mjere i ovlaštenja u vezi sa realizacijom programa zaštite okoline,
- rokove za poduzimanje pojedinih mjera.

Član 23.

Program iz člana 22. mora biti usaglašen sa Strategijom Kantona koja je u skladu sa članom 20. ovog zakona usaglašena sa Strategijom Federacije BiH.

U slučaju neusaglašenosti programa primjenjuje se program zaštite okoline šireg područja, odnosno višeg nivoa.

Član 24.

Program zaštite okoline za područje Kantona donosi Skupština Kantona na prijedlog Vlade.

Član 25.

Program zaštite okoline za općine donosi općinsko vijeće kada je potrebno posebno zaštititi okolinu užeg područja, estetske i prirodne vrijednosti tog područja.

Izveštaj o stanju okoline**Član 26.**

Vlada Kantona podnosi Skupštini Kantona jednogodišnji izvještaj o provođenju mjera iz programa zaštite okoline i iz drugih dokumenata vezanih za zaštitu okoline.

Po potrebi na zahtjev poslanika može se izvještaj o stanju okoline podnositi i češće.

Član 27.

Izveštaj iz člana 26. sadrži podatke o stanju okoline u Kantonu, analizu ostvarivanja strategije i programa zaštite okoline, ocjenu provedenog nadzora, podatke o

izrečenim kaznama i o korištenju finansijskih sredstava, podatke o utjecaju na okolinu pojedinih zahvata, procjenu potrebe izrade novih ili dopune postojećih dokumenata i druge podatke od značaja za zaštitu okoline.

Član 28.

Izveštaj o stanju okoline iz člana 26. koji se odnosi na općinu donosi nadležni organ općine, a dostavlja ga Ministarstvu.

V. PROVOĐENJE ZAŠTITE OKOLINE I NJENOG UNAPREĐENJA

Član 29.

Zaštita i unapređenje okoline provodi se:

- standardima kvaliteta okoline,
- procjenama utjecaja na okolinu,
- dokumentima prostornog uređenja,
- praćenjem stanja okoline,
- registracijom i kontrolom djelatnosti koje ugrožavaju okolinu,
- katastrom zagađenja okoline,
- informacionim sistemom zaštite okoline,
- javnošću podataka o zaštiti okoline,
- ostalim mjerama u skladu sa kantonalnim propisima.

Standardi zaštite okoline

Član 30.

Standardi kvaliteta okoline koji sadrže granične vrijednosti za pojedina područja i za posebno vrijedne, osjetljive ili ugrožene prostorne cjeline određuju se posebnim propisom ako nisu određeni zakonom.

Propisom iz stava 1. ovog člana mogu se odrediti rokovi i postupak za postizanje kvaliteta okoline, moguća odstupanja od standarda i kaznene odredbe za povredu odredaba propisa.

Standarde kvaliteta okoline propisuje Vlada Kantona ako nisu određeni zakonom ili posebnim propisom.

Član 31.

Za određene proizvode, uređaje, opremu i proizvodne procese koji mogu prouzrokovati rizik ili opasnost po okolinu posebnim propisima određuju se tehnički standardi kvaliteta okoline.

Tehničkim standardima iz stav 1. ovog člana određuju se granične vrijednosti emisije i imisije u vezi sa proizvodnim postupkom i korištenjem uređaja i opreme odnosno granične vrijednosti u vezi sa sastavom proizvoda i kaznene odredbe za povredu odredaba propisa.

Na teritoriji Kantona ne može se primjenjivati uvozna tehnologija ili proizvodi koji su zabranjeni u zemlji proizvođaču i izvozniku. U slučaju sumnje Ministarstvo može naložiti da se tehnologija odnosno proizvodi ispituju i u slučaju kada postoje propisane isprave. U tu svrhu Ministarstvo određuje stručnu organizaciju ili grupu eksperata za ispitivanje uvozne tehnologije odnosno proizvoda.

Tehničkim standardima može se propisati i način izrade, proizvodnje, označavanja, postupanja i korištenja proizvoda, opreme i proizvodnih postupaka te postupak sa proizvodima, uređajima i opremom nakon prestanka korištenja.

Vlada Kantona propisuje tehničke standarde ako nisu određeni posebnim propisom.

Procjena utjecaja na okolinu

Član 32.

Procjena utjecaja djelatnosti na okolinu vrši se za objekte i radove koji mogu u većoj mjeri ugroziti čovjekovu okolinu.

Procjena utjecaja na okolinu treba osigurati ostvarenje principa preventivnosti, usklađivanjem i prilagodavanjem namjeravanog zahvata sa prihvatnim mogućnostima okoline na određenom području.

Procjenom utjecaja na okolinu sagledava se mogući nepovoljni utjecaj planiranog zahvata na tlo, vodu, vazduh, šume, klimu, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet.

Procjena utjecaja na okolinu provodi se u okviru pripreme namjeravanog zahvata odnosno prije izdavanja urbanističke saglasnosti ili odobrenja za zahvat.

Član 33.

Posebnim propisom Vlada Kantona utvrđuje zahvate za koje je potrebna procjena utjecaja na okolinu.

Član 34.

Utjecaj zahvata na okolinu, njegovo vrijednovanje i prihvatljivost ocjenjuje Ministarstvo na osnovu studije utjecaja na okolinu.

Za pojedine zahvate Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva, može formirati komisiju koju čine naučni, stručni i privredni radnici, članovi predstavničkih tijela koji na osnovu posebnih zakona daju mišljenje u vezi sa zaštitom okoline.

Dokumenti prostornog uređenja

Član 35.

Kod izrade i donošenja, dokumenata prostornog uređenja mora se posebno uzimati u obzir osjetljivost okoline na određenom prostoru, odnos prema skladu i vrijednostima prirode, odnos prema obnovljivim i neobnovljivim prirodnim resursima i ukupnosti međusobnih utjecaja postojećih i planiranih zahvata u okolini, utvrditi područja ugroženih dijelova okoline, kontaminiranih područja, područja ugroženih erozivnim procesima, bujicama, eksploatacijom mineralnih sirovina i utvrđivanje sanacionih mjera.

Mjere zaštite okoline sadržane u dokumentima prostornog uređenja su mjere zaštite vazduha, vode, tla, šuma, klime, zdravlja ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, prirodnih, prostornih vrijednosti, mjere postupanja sa otpadom, mjere zaštite od buke, požara i druge mjere zaštite okoline, a određuju se u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa.

Član 36.

Dokumenti prostornog uređenja moraju biti usklađeni sa Strategijom zaštite okoline.

Član 37.

Nosilac izrade dokumenata prostornog uređenja općine dužan je prije njihovog donošenja pribaviti saglasnost Ministarstva o usklađenosti sa mjerama zaštite okoline.

Saglasnost se daje u roku od 30 dana od dostave prijedloga prostornog plana općine.

Praćenje stanja okoline**Član 38.**

Praćenje stanja okoline (monitoring) određeno strategijom zaštite okoline ili međunarodnim ugovorom finansira se iz fonda za zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona.

Sadržaj, metodologiju i način praćenja stanja okoline propisuje Vlada Kantona.

Član 39.

Za sve zahvate kantonalnog značaja za koje je predviđeno provođenje procjene utjecaja na okolinu pravna lica su dužna:

- mjeriti emisije i o tome voditi evidenciju;
- mjeriti imisije, odnosno sudjelovati u mjerenju imisija srazmjerno svom udjelu u zagađenju okoline;
- mjeriti kontaminaciju, voditi evidenciju o vrsti, količini i posljedicama.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno je osigurati finansijska sredstva za praćenje stanja okoline.

Vrstu emisija, imisija i drugih pojava koje su predmet praćenja, metodologiju mjerenja, uzimanje uzoraka, rok za dostavljanje podataka organima kantonalne uprave, propisuje Vlada Kantona.

Propisom iz stava 3. ovog člana određuju se uvjeti tehničke opremljenosti i stručna sprema zaposlenih koje mora zadovoljiti pravno lice iz stava 1. ovog člana, te kaznene oredbe za povredu odredaba tog propisa.

Član 40.

Kanton će osigurati mjerenje imisije na području na kojem je došlo do zagađenja okoline ako zagađivač nije poznat.

Član 41.

Pravno lice koje je dužno, prema ovom zakonu, provesti sanacione mjere dužno je nakon provođenja tih mjera osigurati praćenje njihovog učinka na stanje okoline i osigurati finansijska sredstva za njihovo praćenje.

Kad se izvođenje programa sanacije finansira iz sredstava fonda za zaštitu okoline, praćenje stanja okoline i učinka sanacionih mjera osigurava Vlada Kantona.

Član 42.

Pravna lica iz člana 39. ovog zakona dužna su podatke mjerenja emisije, imisije i kontaminacije dostavljati Ministarstvu.

Registrowanje i kontrola djelatnosti koje ugrožavaju okolinu**Član 43.**

Djelatnosti koje ugrožavaju ili mogu ugroziti čovjekovu okolinu podliježu posebnom režimu kontrole.

Kontrola se ostvaruje:

1. Utvrđivanjem popisa djelatnosti, pogona i postrojenja koja vrše djelatnosti koje ugrožavaju ili mogu ugroziti okolinu (energetski i rudarski objekti, crna i obojena metalurgija, industrija cementa, industrija celuloze i papira, hemijska industrija, prerada kože, promet i uskladištenje opasnih, zapaljivih i drugih materija itd.).
2. Davanjem saglasnosti za djelatnosti iz tačke 1. na elaborat o zaštiti okoline u postupku izdavanja odobrenja za građenje.
3. Obaveznom registracijom svih pogona i postrojenja iz tačke 1. svake dvije godine.

Popis djelatnosti, pogona i postrojenja iz tačke 1. iz prethodnog stava za koje je potrebna procjena utjecaja na okolinu uređuje se posebnim propisom koji donosi Ministarstvo.

Član 44.

U postupku izdavanja odobrenja za građenje Ministarstvo vrši prethodni pregled tehničke dokumentacije i daje saglasnost iz člana 43. tačka 2. ovog zakona u vezi ispunjenja propisanih uvjeta.

U postupku izdavanja odobrenja za upotrebu po potrebi će biti određen član komisije iz oblasti zaštite okoline.

Član 45.

Redovna dvogodišnja registracija pogona i postrojenja iz člana 43. ovog zakona vrši se nakon provjeravanja da li su ispunjeni propisani uvjeti.

Pravno lice čija je djelatnost predmet registracije snosi troškove registrowanja.

Gradevine i postrojenja odnosno djelatnosti koje su od posebnog značaja za privredu Kantona, a koja usljed nepostojanja realnih tehničkih mogućnosti nisu u stanju da dovedu svoj rad u sklad sa odredbama zakona, mogu, izuzetno, uz određene uvjete i na određeno vrijeme, nastaviti rad uz odobrenje Ministarstva, a po prethodno pribavljenom mišljenju općine.

Katastar zagađenja okoline**Član 46.**

Katastar zagađenja okoline vodi Ministarstvo.

Obavezni sadržaj, metodologiju i način vođenja katastra, način prikupljanja i dostavljanja podataka određuje Ministarstvo.

Podaci i informacije iz katastra zagađenja okoline su javni i objavljuju se jedanput godišnje a po potrebi i češće.

Planovi intervencije u zaštiti okoline**Član 47.**

U slučaju posebne ugroženosti čovjekove okoline koja bi mogla izazvati opasnost po zdravlje i život ljudi Vlada Kantona donosi planove intervencije.

Planovi intervencije iz stava 1. ovog člana sadrže postupke i mjere za ublažavanje i otklanjanje neposrednih posljedica štetnih za okolinu, subjekte za sprovođenje pojedinih mjera odgovornost, ovlaštenja i način usaglašavanja sa Interventnim mjerama koje se provode na osnovu drugih zakona.

Javnost podataka o zaštiti okoline

Član 48.

Organi uprave nadležni za poslove zaštite okoline, pravna lica koja imaju javna ovlaštenja, pravna lica koja obavljaju poslove u vezi sa zaštitom okoline i pravna lica koja svojom djelatnošću zagađuju čovjekovu okolinu a raspolažu podacima o stanju čovjekove okoline, utječaju planiranih i ostvarenih zahvata na okolinu dužni su osigurati javnost tih podataka osim kada je posebnim zakonom propisano čuvanje državne, vojne, službene ili poslovne tajne.

Kada se radi o vanrednim slučajevima posebne ugroženosti čovjekove okoline subjekti iz stava 1. ovog člana su dužni putem sredstava javnog informisanja što prije obavijestiti javnost.

VI. ODGOVORNOST ZA ZAGAĐENJE I ŠTETU U OKOLINI

Član 49.

Pravna ili fizička lica koja izazovu štetu u okolini odgovaraju za nastalu štetu.

Za ugrožavanje okoline odgovorno je i lice koje je nezakonitim ili nepravilnim djelovanjem omogućilo ili dopustilo zagađenje okoline.

Član 50.

Pravno ili fizičko lice koje svojim radom ili propustom u radu prouzrokuje zagađenje ili štetu u okolini dužno je bez odlaganja poduzeti mjere radi uklanjanja nastanka daljih rizika, opasnosti ili šteta u okolini.

Pravno ili fizičko lice koje prouzrokuje zagađenje okoline ili štetu nastalu u okolini snosi sve troškove u vezi sa poduzimanjem mjera za uklanjanje posljedica od zagađenja okoline u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Pravno ili fizičko lice iz stava 1. ovog člana dužno je bez odlaganja obavijestiti inspektora zaštite okoline o riziku ili opasnosti po okolinu.

Pravno ili fizičko lice iz stava 1. ovog člana dužno je u slučajevima opasnim po život i zdravlje ljudi, biljnog i životinjskog svijeta bez odlaganja obavijestiti javnost o nastalom zagađenju i o zaštitnim mjerama koje je potrebno poduzeti.

Član 51.

Svako odstupanje od upotrebe uređaja i opreme u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka odnosno korištenja u praksi provjerenih postupaka, a čije posljedice nisu predvidive po okolinu, nije dopušteno.

Pravno lice i odgovorno lice odgovorno je za svako odstupanje od upotrebe uređaja i opreme u proizvodnji ili odstupanja od proizvodnih postupaka iz stava 1. ovog člana.

Odgovorno lice u pravnom licu kojem su poznate ili mogu biti poznate okolnosti koje ukazuju na opasnost po život i zdravlje ljudi i opasnost po okolinu dužno je bez odgađanja poduzeti mjere radi otklanjanja opasnosti i o tome obavijestiti inspektora zaštite okoline ili drugog nadležnog inspektora.

Član 52.

Za područja za koje se utvrdi da imaju osobine ugrožene okoline postupak sanacije određuje se sanacionim programom.

Područje ugrožene okoline utvrđuje se Strategijom zaštite okoline.

Izuzetno do donošenja Strategije zaštite okoline područje ugrožene okoline može utvrditi Vlada Kantona.

Član 53.

Zagađivač odnosno počinitelj štete u okolini dužan je, u rokovima koje odredi Ministarstvo, izraditi i provesti sanacioni program radi otklanjanja oštećenja okoline.

Sanacioni program treba da sadrži:

- analizu vrste i procjenu obima zagađenja i štete u okolini,
- mjere za uspostavljanje stanja prethodnog kvaliteta okoline,
- redoslijed i rokove provođenja programa sanacije,
- prijedlog proizvodnih i drugih rješenja s ocjenom usklađenosti odobrenog rješenja u odnosu na dugoročno djelovanje na okolinu,
- plan osiguranja sredstava, uključujući i troškove odštete za umanjenje vrijednosti i oštećenje okoline.

Na program sanacije iz stava 2. ovog člana zagađivač mora pribaviti saglasnost Ministarstva.

Ukoliko zagađivač odnosno počinitelj štete nije proveo sanacione mjere u okolini to može učiniti Ministarstvo na teret počinitelja štete.

Član 54.

Ako nije moguće utvrditi zagađivača odnosno počinitelja štete u okolini, a potrebno je izraditi program sanacije, pripremu i izradu programa sanacije provodi Ministarstvo.

Ministarstvo utvrđuje redoslijed i prvenstvo u provođenju programa sanacije iz stava 1. ovog člana, te osigurava finansijska sredstva iz fonda za zaštitu okoline za njegovo realiziranje.

Član 55.

U slučaju zagađenja okoline kada se između više subjekata ne može utvrditi jedan zagađivač ili se ne može utvrditi njihov udio u zagađenju (kumulativno ili lančano zagađenje) troškove posljedica zagađenja, sprječavanja i ograničavanja daljeg štetnog djelovanja na okolinu snose svi učesnici solidarno.

VII. FINANSIRANJE ZAŠTITE I UNAPREĐENJA OKOLINE

Član 56.

Materijalni i drugi uvjeti za podsticanje mjere zaštite i unapređenja čovjekove okoline u Kantonu osiguravaće se iz sredstava fonda za zaštitu okoline.

Vlada Kantona će pri Ministarstvu formirati fond za zaštitu okoline posebnim propisom kao izvanbudžetski fond.

Sredstva za fond za zaštitu okoline obezbijedit će se iz slijedećih izvora:

1. naknada za zagađenje čovjekove okoline (vazduh, tlo i dr.),
2. naknada za korištenje i eksploataciju prirodnih bogatstava i dobara u općoj upotrebi od kantonalnog značaja,
3. sredstava budžeta Kantona prikupljenih iz poreza na promet proizvoda koji utječu na zagađenje okoline: pesticida, deterdženata, cigareta, plastične ambalaže, uglja, nafte i naftnih derivata i drugih roba koje zagađuju okolinu prema odluci Vlade Kantona,
4. sredstava investicija za objekte industrije, rudarstva, energetike od kantonalnog značaja u visini od 0,3% od vrijednosti investicije,
5. sredstava investicija za sve privredne objekte od kantonalnog značaja za koje nije propisana izrada studije utjecaja na okolinu u visini 0,2% od vrijednosti investicije,
6. sredstava od registracije vozila u iznosu od 10% na visinu iznosa osnovnog osiguranja, odnosno 3% za vozila sa ugrađenim katalizatorom,
7. naplaćene kazne na osnovu ovog zakona,
8. ostali izvori.

Član 57.

Visinu naknade i način plaćanja sredstava iz tačke 1. i 2. stava 3. člana 56. ovog zakona utvrdit će Vlada Kantona posebnom odlukom ako to nije određeno drugim propisom.

Naplata sredstava iz tačke 4. i 5. stava 3. člana 56. ovog zakona vrši se u postupku izdavanja odobrenja za gradjenje.

Naplata sredstava iz tačke 6. stava 3. člana 56. ovog zakona vrši se prilikom registracije motornih vozila.

Član 58.

Sredstva fonda za zaštitu okoline koriste se za:

1. očuvanje, zaštitu i unapređivanje kvaliteta okoline u skladu sa Strategijom zaštite okoline;
2. praćenje stanja kvaliteta okoline;
3. pripremu i izradu programa sanacije iz člana 54. ovog zakona;
4. kreditiranje investicija koje će doprinjeti bitnom smanjenju zagađenja okoline i sanacije devastiranih područja;
5. finansiranje programa zaštite i razvoja različitih prirodnih dobara;
6. sufinansiranje stručnog osposobljavanja kadrova;
7. finansiranje organizovanih akcija u prevenciji i sanaciji zaštite okoline;
8. izrada naučno-istraživačkih projekata, studija i elaborata za potrebe Kantona;
9. finansiranje publikacija, časopisa i sprovođenje propagandnih akcija u oblasti zaštite i unapređivanja okoline;

10. sufinansiranje pravnih subjekata iz člana 39. koji će biti obavezni da vrše mjerenja emisije, imisije i kontaminacije.

Član 59.

Raspored i utrošak sredstava fonda zaštite okoline vrši Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva koje utvrđuje kriterije i uvjete za usmjeravanje i dodjelu sredstava.

Izveštaj o utrošku sredstava za finansiranje zaštite okoline Ministarstvo podnosi Vladi Kantona.

VIII. NADZOR

Član 60.

Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

Član 61.

Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, drugih propisa, općih i pojedinačnih akata provode inspektori zaštite okoline.

Poslove inspekcije zaštite okoline može obavljati i drugi radnik Ministarstva koga ovlasti ministar.

Poslove inspekcije zaštite okoline u prvom stepenu obavlja Ministarstvo, a u drugom nadležni organ Kantona određen zakonom Kantona.

U skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi općine mogu formirati ekološku policiju.

Član 62.

U obavljanju poslova iz svog djelokruga inspektor nadzire, usklađuje i daje smjernice za rad i provedbu određenih propisa i mjera zaštite okoline.

Inspektor može od odgovornog lica u pravnom licu zahtijevati da mu:

- omogućiti obavljanje Inspeksijskog nadzora u svim radnim prostorijama, nad svim prostorijama i uređajima i otvorenim radnim prostorima;
- dostavi na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu za obavljanje inspeksijskog nadzora;
- Informira o preduzetim mjerama u vezi sa otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

Član 63.

U provedbi inspeksijskog nadzora kantonalni inspektor nadzire naročito:

- primjenu standarda kvaliteta okoline za pojedina područja,
- primjenu tehničkih standarda zaštite okoline,
- provođenje mjerenja emisije i imisije i vođenje evidencije o tome,
- provođenje mjera utvrđenih programom zaštite okoline,
- provođenje mjera zaštite utvrđenih u postupku gradnje, odnosno u postupku procjene utjecaja na okolinu,
- provođenje programa sanacije,
- način i uvjete rada, tehničku opremljenost pravnih lica registrovanih ili ovlaštenih za obavljanje poslova zaštite okoline,

- način i vođenje evidencije o zaštiti okoline.

Član 64.

Inspektor je dužan sačiniti zapisnik o obavljenom pregledu i utvrđenom stanju a o naredenim mjerama i radnjama donijeti rješenje.

Jedan primjerak zapisnika odnosno rješenja se dostavlja pravnom licu kod kojeg je obavljen inspekcijski nadzor,

Član 65.

Nakon obavljenog inspekcijskog nadzora inspektor će rješenjem odrediti:

- otklanjanje, u određenom roku, nedostataka i nepravilnosti zbog kojih je došlo ili može doći do zagađenja okoline;
- privremenu zabranu obavljanja rada ili obavljanja radnji u proizvodnom postupku zbog kojih je došlo ili može doći do znatnijeg zagađenja okoline;
- zabranu korištenja postrojenja, uređaja i opreme zbog kojih je došlo ili može doći do zagađenja okoline u većim razmjerama dok se nedostaci i nepravilnosti u radu ne otklone.

Protiv rješenja kantonalnog inspektora zaštite okoline može se u roku od 8 dana izjaviti žalba nadležnom organu Kantona.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja kantonalnog inspektora zaštite okoline.

Član 66.

Službeno svojstvo inspektora, njegov identitet i ovlaštenja dokazuju se inspektorskom iskaznicom (akreditacijom) koja se izdaje na osnovu akta o postavljenju inspektora.

Član 67.

Za kantonalnog inspektora zaštite okoline može biti postavljeno lice koje, pored općih uvjeta, ispunjava i sljedeće uvjete:

- da ima visoku stručnu spremu (VII/1 stepena složenosti) prirodno-matematičkog, tehničko-tehnološkog ili arhitektonsko-gradevinskog smjera,
- položen stručni ispit,
- najmanje tri (3) godine radnog iskustva nakon položenog stručnog ispita.

IX. KAZNENE ODREDBE

Član 68.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 50.000 KM kaznit će se za privredni prestup pravno lice:

- ako ne poduzme, bez odgađanja, mjere za uklanjanje opasnosti i nastanak daljnje štete u okolini i ne obavijesti inspektora zaštite okoline ili drugog nadležnog inspektora (član 50. stav 1.);
- ako ne poduzme mjere za sprječavanje odstupanja od upotrebe uređaja i opreme u proizvodnom postupku, ili odstupanja od proizvodnih postupaka (član 51. stav 1.);
- ako u roku kojeg je odredilo Ministarstvo nije izradilo sanacioni program za uklanjanje oštećenja okoline ili ako ga ne provodi (član 53. stav 1.).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 - 3.000 KM.

Član 69.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 - 15.000 KM kaznit će se za privredni prestup pravno lice:

- ako ne osigura praćenje stanja okoline, mjerenja emisije i imisije (član 39.);
- ako ne provodi sanacione mjere prema sanacionom programu (član 53.);
- ako ne izvrši obaveznu dvogodišnju registraciju (član 43.).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 100 - 1.500 KM.

Član 70.

Novčanom kaznom u iznosu od 200 - 3.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ili imalac samostalne zanatske radnje:

- ako ne dostavi podatke mjerenja emisije i imisije Ministarstvu (član 42. stav 1.);
- ako ne obavijesti, bez odgađanja, inspektora zaštite okoline o riziku ili opasnosti po okolinu (član 50. stav 3.);
- ako ne vodi evidenciju o podacima važnim za zaštitu okoline i ne dostavi je nadležnim upravnim tijelima (član 39. stav 1.);
- ako vršenjem djelatnosti u svojim objektima i postrojenjima ili na neki drugi način emituje štetne materije, koje su iznad maksimalno dozvoljenih koncentracija (član 31. stav 2.).

Za prekršaj iz stav 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 100 - 500 KM.

Za prekršaj iz stav 1. alineja 4. ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 100 - 300 KM.

Član 71.

Za učestalo ponavljanje prekršaja iz člana 70. stav 1. alineja 4. pravnom licu i imalcu samostalne zanatske radnje, pored kazne, izreći će se zaštitna mjera privremene obustave rada pogona, postrojenja ili zanatske djelatnosti.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 72.

Općinska vijeća će uskladiti svoje propise iz oblasti zaštite čovjekove okoline sa odredbama ovog zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 73.

Pravna i fizička lica će uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od 9 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 74.

Propisi iz člana 30, 31., 33., 38., 39., 43. i 57. ovog zakona donjet će se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prirodne resurse nastojati očuvati na razni kvalitete koja nije štetna po čovjeka, biljni i životinjski svijet.

Izbjegavati svaki zahvat koji ima štetan utjecaj i negativno djelovanje na biološku raznolikost i sklad prirodni zajednica živih organizama i nežive materije.

Načelo zamjene drugim zahvatom

Članak 8.

Zahvat koji bi mogao nepovoljno utjecati na okoliš treba zamijeniti zahvatom koji predstavlja manji rizik ili opasnost, pa i u slučaju kad su troškovi takvog zahvata veći od vrijednosti koju treba zaštititi.

Pri korištenju proizvoda, uređaja, opreme u primjeni proizvodnih postupaka zagađenja okoliša treba spriječavati i ograničavati na izvoru nastanka.

Materije koje se mogu ponovo uporabljavati ili koje su biološki razgradive moraju imati prednost pri uporabi, pa i u slučaju većih troškova, ako su ti troškovi srazmjerni vrijednostima koje treba zaštititi.

Uporabi kemikalija i ostalih materija koje razgradnjom postaju neškodljive mora se dati prednost u odnosu na druge materije ako pri tome nema rizika i opasnosti po okoliš.

Načelo ukupnosti (cjelovitosti)

Članak 9.

Pri donošenju strategije, programa, planova intervencija i propisa iz oblasti zaštite okoliša, te izdavanju dozvola, suglasnosti, odobrenja i provođenju finansijske politike, kontrole kao i drugih mjera zaštite okoliša mora se osigurati zajedničko djelovanje i suradnja nadležnih, federalnih, kantonalnih i organa lokalne samouprave.

Za postizanje ciljeva zaštite okoliša organi iz stavka 1. ovog članka osiguravaju način i uvjete zajedničkog djelovanja građana i institucija.

Načelo poštovanja prava

Članak 10.

Kod donošenja odluke o zahvatu u okolišu i za izvođenje zahvata mora se postupati sukladno zakonu i drugim propisima, te poduzimati sve mjere kojima se osiguravaju prava čovjeka na zdrav i čist okoliš.

Načelo plaćanja troškova zagađenja i štete nastale u okolišu

Članak 11.

Zagađivač snosi troškove zagađenja i štetu nastalu zagađivanjem okoliša.

Troškovi zagađenja iz stavka 1. ovog članka obuhvataju troškove koji su neophodni za otklanjanje zagađenja.

Zagađivač koji prouzrokuje štetu dužan je štetu nadoknaditi.

Načelo javnosti i prisutnosti

Članak 12.

Građani imaju pravo na pravodobnu obavijest o zagađenju, o poduzetim mjerama i s tim u svezi na slo-

bodan pristup podacima o stanju okoliša sukladno ovom zakonu i drugim propisima.

Pri institucionalnom rješavanju pitanja zaštite okoliša nadležni kantonalni organi uprave i organi jedinica lokalne samouprave osigurati će suradnju zainteresiranih strana prema odredbama ovog zakona i drugih propisa.

III. ORGANIZACIJA POSLOVA ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 13.

Zaštitu čovjekovog okoliša i njeno unapređenje osiguravaju:

- Skupština Zeničko-dobojskog kantona,
- Vlada Zeničko-dobojskog kantona,
- predstavnička i izvršna tijela lokalne samouprave i uprave.

Stručno obavljanje poslova zaštite okoliša i provođenje mjera zaštite okoline osiguravaju organi kantonalne uprave i organi lokalne samouprave nadležni za poslove zaštite čovjekovog okoliša, te institucije i pravne osobe registrirane za obavljanje stručnih poslova iz oblasti zaštite čovjekovog okoliša.

Članak 14.

Skupština i Vlada Zeničko-dobojskog kantona donose dokumente za zaštitu čovjekovog okoliša koji su od interesa za Kanton. Dokumenti od interesa za Kanton su:

- Strategija zaštite okoliša i njegovog unapređenja,
- kantonalni zakoni iz oblasti zaštite okoliša,
- drugi dokumenti vezani za zaštitu okoliša i njegovog unapređenje (programi, izvješća, pravilnici, napuci i sl.).

Članak 15.

Kantonalni organ koji obavlja poslove zaštite okoliša je Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Ministarstvo

- obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na provođenje zakona i drugih propisa;
- daje ocjenu planske i projektne dokumentacije iz oblasti zaštite čovjekove okoliša;
- obavlja inspekcijски nadzor;
- daje suglasnost za zahvate koji mogu imati utjecaja na okoliš;
- koordinira aktivnosti na istraživanju, planiranju, financiranju i praćenju stanja zaštite i unapređenja okoliša;
- obavlja i druge poslove koji mu se stave u nadležnost.

Članak 16.

Općine kao jedinice lokalne samouprave uređuju, organiziraju, financiraju i unapređuju poslove zaštite čovjekovog okoliša koji su lokalnog karaktera. Zaštita okoliša općine obuhvata:

- osiguravanje uvjeta za provođenje programa zaštite čovjekovog okoliša i njegovog unapređenja;

- praćenje stanja okoliša (monitoring) i mjerenje emisije;
- osiguravanje uvjeta za vođenje katastra zagađenja okoliša;
- osiguravanje uvjeta za provođenje mjera zaštite;
- provođenje sanacije kad je to njihova obveza;
- provođenje i drugih mjera sukladno ovom zakonu i drugim propisima.

Članak 17.

Ostvarivanju ciljeva zaštite okoliša dužni su doprijeti i građani kao pojedinci ili organizirani u društva, strukovne udruge i druge nevladine organizacije.

Članak 18.

U cilju postizanja usuglašenosti gospodarskog razvoja sa potrebama zaštite okoliša za pojedina pitanja Vlada Kantona može utemeljiti Savjet za zaštitu čovjekovog okoliša koji čine znanstveni, stručni i gospodarstveni djelatnici.

Članak 19.

Stručne poslove iz oblasti zaštite čovjekovog okoliša i njegovog unapređenja kao što su praćenje stanja okoliša (monitoring), izrada stručnih podloga i elaborata, studija utjecaja na okolinu i slično mogu obavljati znanstvene, stručne i javno-zdravstvene organizacije (ustanove) koje za to ispunjavaju propisane uvjete.

IV. DOKUMENTI O ZAŠTITI OKOLIŠA**Strategija zaštite okoliša****Članak 20.**

Strategija zaštite okoliša dugoročno određuje i usmjerava ciljeve upravljanja okolišem sukladno ukupnom gospodarskom, društvenom i kulturnom razvoju na području Kantona.

Strategija zaštite okoliša Kantona mora da sadrži temelju strategije Federacije BiH i BiH, a zasniva se na dokumentima prostornog uređenja vezano za usmjeravanje i usklađivanje gospodarskih, tehničkih, znanstvenih, obrazovnih, organizacijskih i drugih mjera, te mjera za provođenje međunarodnih obveza sa ciljevima zaštite okoliša.

Strategija iz stavka 1. ovog članka naročito sadrži:

- ocjenu stanja okoliša i stanje zagađenja okoliša u pojedinim dijelovima Kantona,
- temelj ravnomjernog gospodarskog razvoja i efikasne zaštite okoliša,
- temelj osiguranja najpovoljnijih tehničkih, proizvodnih i gospodarskih mjera upravljanja okolišem,
- kratkoročne i dugoročne mjere za sprječavanje i ograničavanje onečišćavanja okoliša,
- prijedlog prostornih cjelina na kojima je potrebno provesti sanacijske mjere (zagađena područja, područja ugrožena erozijom i bujicama, eksploatacijom mineralnih sirovina, pošumljavanje goleti, staništa divljači i sl.),
- izvore i procjene potrebnih sredstava za provođenje mjera zaštite okoline,

- osnovu usmjeravanja i unapređivanja odgoja i obrazovanja u oblasti zaštite okoliša,
- temelj usmjeravanja i unapređenja znanstvenois-trajivačkog rada u oblasti zaštite okoliša.

Članak 21.

Strategiju zaštite okoliša Kantona donosi Skupština na prijedlog Vlade Kantona i objavljuje u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Program zaštite okoliša**Članak 22.**

Program zaštite okoliša Kantona, odnosno općine sadrži:

- temeljne ciljeve, uvjete i mjere zaštite okoliša u cjelini i stanje zagađenja okoliša u pojedinim prostornim cjelinama,
- prioritete mjere zaštite u pojedinim prostornim cjelinama u cilju očuvanja prirodnih resursa, njihovog obnavljanja i racionalnog korištenja,
- mjere za predviđanje, sprječavanje i ograničavanje zagađenja okoliša,
- subjekte koji su dužni provoditi mjere i ovlaštenja u svezi sa realizacijom programa zaštite okoliša,
- rokove za poduzimanje pojedinih mjera.

Članak 23.

Program iz članka 22. mora biti usuglašen sa Strategijom Kantona koja je sukladno članu 20. ovog zakona usuglašena sa Strategijom Federacije BiH.

U slučaju neusuglašenosti programa primjenjuje se program zaštite okoliša šireg područja, odnosno više razine.

Članak 24.

Program zaštite okoliša za područje Kantona donosi Skupština Kantona na prijedlog Vlade.

Članak 25.

Program zaštite okoliša za općine donosi općinsko vijeće kada je potrebno posebno zaštititi okoliš užeg područja, estetske i prirodne vrijednosti tog područja.

Izveštaj o stanju okoline**Članak 26.**

Vlada Kantona podnosi Skupštini Kantona jednogodišnji izvješće o provođenju mjera iz programa zaštite okoliša i iz drugih dokumenata vezanih za zaštitu okoliša.

Po potrebi i na zahtjev zastupnika može se izvješće o stanju okoliša podnositi i češće.

Članak 27.

Izvješće iz članka 26. sadrži podatke o stanju okoliša u Kantonu, analizu ostvarivanja strategije i programa zaštite okoliša, ocjenu provedenog nadzora, podatke o izrečenim kaznama i o korištenju finansijskih sredstava, podatke o utjecaju na okoliš pojedinih zahvata, procjenu potrebe izrade novih ili dopune postojećih dokumenata i druge podatke od važnosti za zaštitu okoliša.

Članak 28.

Izvrješće o stanju okoliša iz članka 26. koji se odnosi na općinu donosi nadležni organ općine, a dostavlja ga Ministarstvu.

V. PROVOĐENJE ZAŠTITE OKOLIŠA I NJEGOVOG UNAPREĐENJA**Članak 29.**

Zaštita i unapređenje okoliša provodi se:

- standardima kvalitete okoliša,
- procjenama utjecaja na okoliš,
- dokumentima prostornog uređenja,
- praćenjem stanja okoliša,
- registracijom i kontrolom djelatnosti koje ugrožavaju okoliš,
- katastrom zagađenja okoliša,
- informacionim sistemom zaštite okoliša,
- javnošću podataka o zaštiti okoliša,
- ostalim mjerama sukladno kantonalnim propisima.

Standardi zaštite okoliša**Članak 30.**

Standardi kvalitete okoliša koji sadrže granične vrijednosti za pojedina područja i za posebno vrijedne, osjetljive ili ugrožene prostorne cjeline određuju se posebnim propisom ako nisu određeni zakonom.

Propisom iz stavka 1. ovog članka mogu se odrediti rokovi i postupak za postizanje kvalitete okoliša, moguća odstupanja od standarda i kaznene odredbe za povredu odredaba propisa.

Standarde kvalitete okoliša propisuje Vlada Kantona ako nisu određeni zakonom ili posebnim propisom.

Članak 31.

Za određene proizvode, uređaje, opremu i proizvodne procese koji mogu prouzrokovati rizik ili opasnost po okoliš posebnim propisima određuju se tehnički standardi kvalitete okoliša.

Tehničkim standardima iz stavka 1. ovog članka određuju se granične vrijednosti emisije i imisije u svezi sa proizvodnim postupkom i korištenjem uređaja i opreme odnosno granične vrijednosti u svezi sa sastavom proizvoda i kaznene odredbe za povredu odredaba propisa.

Na teritoriji Kantona ne može se primjenjivati uvozna tehnologija ili proizvodi koji su zabranjeni u zemlji proizvođaču i izvozniku. U slučaju sumnje Ministarstvo može naložiti da se tehnologija odnosno proizvodi ispituju i u slučaju kada postoje propisane isprave. U tu svrhu Ministarstvo određuje stručnu organizaciju ili grupu eksperata za ispitivanje uvozne tehnologije odnosno proizvoda.

Tehničkim standardima može se propisati i način izrade, proizvodnje, označavanja, postupanja i korištenja proizvoda, opreme i proizvodnih postupaka te postupak sa proizvodima, uređajima i opremom nakon prestanka korištenja.

Vlada Kantona propisuje tehničke standarde ako nisu određeni posebnim propisom.

Procjena utjecaja na okoliš**Članak 32.**

Procjena utjecaja djelatnosti na okoliš obavlja se za objekte i radove koji mogu u većoj mjeri ugroziti čovjekovog okoliša.

Procjena utjecaja na okolinu treba osigurati ostvarenje principa preventivnosti, usklađivanjem i prilagodavanjem namjeravanog zahvata sa prihvatnim mogućnostima okoliša na određenom području.

Procjenom utjecaja na okoliš sagledava se mogući nepovoljni utjecaj planiranog zahvata na tlo, vodu, zrak, šume, klimu, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet.

Procjena utjecaja na okoliš provodi se u okviru pripreme namjeravanog zahvata odnosno prije izdavanja urbanističke suglasnosti ili odobrenja za zahvat.

Članak 33.

Posebnim propisom Vlada Kantona utvrđuje zahvate za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš.

Članak 34.

Utjecaj zahvata na okoliš, njegovo vrijednovanje i prihvatljivost ocjenjuje Ministarstvo na temelju studije utjecaja na okoliš.

Za pojedine zahvate Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva, može formirati komisiju koju čine znanstveni, stručni i gospodarski djelatnici, članovi predstavničkih tijela koji na temelju posebnih zakona daju mišljenje u svezi sa zaštitom okoliša.

Dokumenti prostornog uređenja**Članak 35.**

Kod izrade i donošenja, dokumenata prostornog uređenja mora se posebno uzimati u obzir osjetljivost okoliša na određenom prostoru, odnos prema skladu i vrijednostima prirode, odnos prema obnovljivim i neobnovljivim prirodnim resursima i ukupnosti međusobnih utjecaja postojećih i planiranih zahvata u okolišu, utvrditi područja ugroženih dijelova okoliša, kontaminiranih područja, područja ugroženih erozivnim procesima, bujicama, eksploatacijom mineralnih sirovina i utvrđivanje sanacionih mjera.

Mjere zaštite okoliša sadržane u dokumentima prostornog uređenja su mjere zaštite zraka, vode, tla, šuma, klime, zdravlja ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, prirodnih, prostornih vrijednosti, mjere postupanja sa otpadom, mjere zaštite od buke, požara i druge mjere zaštite okoliša, a određuju se sukladno odredbama ovog zakona i drugih propisa.

Članak 36.

Dokumenti prostornog uređenja moraju biti usklađeni sa Strategijom zaštite okoliša.

Članak 37.

Nositelj izrade dokumenata prostornog uređenja općine dužan je prije njihovog donošenja pribaviti suglasnost Kantonalnog Ministarstva o usklađenosti sa mjerama zaštite okoliša.

Suglasnost se daje u roku od 30 dana od dostave prijedloga prostornog plana općine.

Praćenje stanja okoliša

Članak 38.

Praćenje stanja okoliša (monitoring) određeno strategijom zaštite okoliša ili međunarodnim ugovorom financira se iz fonda za zaštitu okoliša Zeničko-dobojskog kantona.

Sadržaj, metodologiju i način praćenja stanja okoliša propisuje Vlada Kantona.

Članak 39.

Za sve zahvate kantonalnog značenja za koje je predviđeno provođenje procjene utjecaja na okoliš pravne osobe su dužne:

- mjeriti emisije i o tome voditi evidenciju;
- mjeriti imisije, odnosno sudjelovati u mjerenju imisija srazmjerno svom udjelu u zagađenju okoliša;
- mjeriti kontaminaciju, voditi evidenciju o vrsti, količini i posljedicama.

Pravna osoba iz stavka 1. ovog članka dužna je osigurati financijska sredstva za praćenje stanja okoliša.

Vrstu emisija, imisija i drugih pojava koje su predmet praćenja, metodologiju mjerenja, uzimanje uzoraka, rok za dostavljanje podataka organima kantonalne uprave, propisuje Vlada Kantona.

Propisom iz stavka 3. ovog članka određuju se uvjeti tehničke opremljenosti i stručna sprema zaposlenih koje mora zadovoljiti pravna osoba iz stavka 1. ovog članka, te kaznene oredbe za povredu odredaba tog propisa.

Članak 40.

Kanton će osigurati mjerenje imisije na području na kojem je došlo do zagađenja okoliša ako zagađivač nije poznat.

Članak 41.

Pravna osoba koja je dužna, prema ovom zakonu, provesti sanacione mjere dužna je nakon provođenja tih mjera osigurati praćenje njihovog učinka na stanje okoliša i osigurati financijska sredstva za njihovo praćenje.

Kad se izvođenje programa sanacije financira iz sredstava fonda za zaštitu okoliša, praćenje stanja okoliša i učinka sanacionih mjera osigurava Vlada Kantona.

Članak 42.

Pravne osobe iz članka 39. ovog zakona dužne su podatke mjerenja emisije, imisije i kontaminacije dostavljati Ministarstvu.

Registriranje i kontrola djelatnosti koje ugrožavaju okoliš

Članak 43.

Djelatnosti koje ugrožavaju ili mogu ugroziti čovjekov okoliš podliježu posebnom režimu kontrole.

Kontrola se ostvaruje:

1. Utvrđivanjem popisa djelatnosti, pogona i postrojenja koja obavljaju djelatnosti koje ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš (energetski i rudarski objekti, crna i obojena metalurgija, industrija cementa, industrija celuloze i papira, kemijska industrija, prerada kože, promet i uskladištenje opasnih, zapaljivih i drugih materija itd.).
2. Davanjem suglasnosti za djelatnosti iz točke 1. na elaborat o zaštiti okoliša u postupku izdavanja odobrenja za građenje.
3. Obveznom registracijom svih pogona i postrojenja iz točke 1. svake dvije godine.

Popis djelatnosti, pogona i postrojenja iz točke 1. iz prethodnog stava za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš uređuje se posebnim propisom koji donosi Ministarstvo.

Članak 44.

U postupku izdavanja odobrenja za građenje Ministarstvo obavlja prethodni pregled tehničke dokumentacije i daje suglasnost iz članka 43. točka 2. ovog zakona u svezi ispunjenja propisanih uvjeta.

U postupku izdavanja odobrenja za uporabu po potrebi će biti određen član komisije iz oblasti zaštite okoliša.

Članak 45.

Redovna dvogodišnja registracija pogona i postrojenja iz članka 43. ovog zakona obavlja se nakon provjeravanja da li su ispunjeni propisani uvjeti.

Pravna osoba čija je djelatnost predmet registracije snosi troškove registriranja.

Građevine i postrojenja odnosno djelatnosti koje su od posebnog značenja za gospodarstvo Kantona, a koja poradi nepostojanja realnih tehničkih mogućnosti nisu u stanju da dovedu svoj rad u sklad sa odredbama zakona, mogu, iznimno, uz određene uvjete i na određeno vrijeme, nastaviti rad uz odobrenje Ministarstva, a po prethodno pribavljenom mišljenju općine.

Katastar zagađenja okoliša

Članak 46.

Katastar zagađenja okoliša vodi Ministarstvo.

Obvezni sadržaj, metodologiju i način vodenja katastra, način prikupljanja i dostavljanja podataka određuje Ministarstvo.

Podaci i informacije iz katastra zagađenja okoliša su javni i objavljuju se jedanput godišnje a po potrebi i češće.

Planovi intervencije u zaštiti okoliša

Članak 47.

U slučaju posebne ugroženosti čovjekovog okoliša koja bi mogla izazvati opasnost po zdravlje i život ljudi Vlada Kantona donosi planove intervencije.

Planovi intervencije iz stavka 1. ovog članka sadrže postupke i mjere za ublažavanje i otklanjanje neposrednih posljedica štetnih za okolinu, subjekte za sprovođenje pojedinih mjera odgovornost, ovlaštenja i

način usuglašavanja sa interventnim mjerama koje se provode na temelju drugih zakona.

Javnost podataka o zaštiti okoliša

Članak 48.

Organi uprave nadležni za poslove zaštite okoliša, pravne osobe koje imaju javna ovlaštenja, pravne osobe koje obavljaju poslove u svezi sa zaštitom okoliša i pravne osobe koje svojom djelatnošću zagađuju čovjekov okoliš a raspoložu podacima o stanju čovjekovog okoliša, utjecaju planiranih i ostvarenih zahvata na okolišu dužni su osigurati javnost tih podataka osim kada je posebnim zakonom propisano čuvanje državne, vojne, službene ili poslovne tajne.

Kada se radi o izvanrednim slučajevima posebne ugroženosti čovjekovog okoliša subjekti iz stavka 1. ovog članka su dužni putem sredstava javnog informiranja što prije obavijestiti javnost.

VI. ODGOVORNOST ZA ZAGAĐENJE I ŠTETU U OKOLIŠU

Članak 49.

Pravne ili fizičke osobe koje izazovu štetu u okolišu odgovaraju za nastalu štetu.

Za ugrožavanje okoliša odgovorna je i osoba koja je nezakonitim ili nepravilnim djelovanjem omogućila ili dopustila zagađenje okoliša.

Članak 50.

Pravna ili fizička osoba koja svojim radom ili propustom u radu prouzrokuje zagađenje ili štetu u okolišu dužna je bez odlaganja poduzeti mjere radi uklanjanja nastanka daljih rizika, opasnosti ili šteta u okolišu.

Pravna ili fizička osoba koja prouzrokuje zagađenje okoline ili štetu nastalu u okolišu snosi sve troškove u svezi sa poduzimanjem mjera za uklanjanje posljedica od zagađenja okoliša sukladno ovom zakonu i drugim propisima.

Pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovog članka dužna je bez odlaganja obavijestiti inspektora zaštite okoliša o riziku ili opasnosti po okoliš.

Pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovog članka dužna je u slučajevima opasnim po život i zdravlje ljudi, biljnog i životinjskog svijeta bez odlaganja obavijestiti javnost o nastalom zagađenju i o zaštitnim mjerama koje je potrebno poduzeti.

Članak 51.

Svako odstupanje od uporabe uređaja i opreme u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka odnosno korištenja u praksi provjerenih postupaka, a čije posljedice nisu predvidive po okoliš, nije dopušteno.

Pravna osoba i odgovorna osoba odgovorna je za svako odstupanje od uporabe uređaja i opreme u proizvodnji ili odstupanja od proizvodnih postupaka iz stavka 1. ovog članka.

Odgovorna osoba u pravnoj osobi kojoj su poznate ili mogu biti poznate okolnosti koje ukazuju na opasnost po život i zdravlje ljudi i opasnost po okoliš dužna je bez

odgađanja poduzeti mjere radi otklanjanja opasnosti i o tome obavijestiti inspektora zaštite okoliša ili drugog nadležnog inspektora.

Članak 52.

Za područja za koje se utvrdi da imaju osobine ugroženog okoliša postupak sanacije određuje se sanacionim programom.

Područje ugroženog okoliša utvrđuje se Strategijom zaštite okoliša.

Iznimno do donošenja Strategije zaštite okoliša područje ugroženog okoliša može utvrditi Vlada Kantona.

Članak 53.

Zagađivač odnosno počinitelj štete u okolišu dužan je, u rokovima koje odredi Ministarstvo, izraditi i provesti sanacioni program radi otklanjanja oštećenja okoliša.

Sanacioni program treba da sadrži:

- analizu vrste i procjenu obujma zagađenja i štete u okolišu,
- mjere za uspostavljanje stanja prethodne kvalitete okoliša,
- redoslijed i rokove provođenja programa sanacije,
- prijedlog proizvodnih i drugih rješenja s ocjenom usklađenosti odobrenog rješenja u odnosu na dugoročno djelovanje na okoliš,
- plan osiguranja sredstava, uključujući i troškove odštete za umanjenje vrijednosti i oštećenje okoliša.

Na program sanacije iz stavka 2. ovog članka zagađivač mora pribaviti suglasnost Ministarstva.

Ukoliko zagađivač odnosno počinitelj štete nije proveo sanacione mjere u okolišu to može učiniti Ministarstvo na teret počinitelja štete.

Članak 54.

Ako nije moguće utvrditi zagađivača odnosno počinitelja štete u okolišu, a potrebno je izraditi program sanacije, pripremu i izradu programa sanacije provodi Ministarstvo.

Ministarstvo utvrđuje redoslijed i prvenstvo u provođenju programa sanacije iz stavka 1. ovog članka, te osigurava financijska sredstva iz fonda za zaštitu okoliša za njegovo realiziranje.

Članak 55.

U slučaju zagađenja okoliša kada se između više subjekata ne može utvrditi jedan zagađivač ili se ne može utvrditi njihov udio u zagađenju (kumulativno ili lančano zagađenje) troškove posljedica zagađenja, sprječavanja i ograničavanja daljeg štetnog djelovanja na okoliš snose svi sudionici solidarno.

VII. FINANCIRANJE ZAŠTITE I UNAPREĐENJA OKOLIŠA

Članak 56.

Materijalni i drugi uvjeti za polaganje mjere zaštite i unapređenja čovjekovog okoliša u Kantonu osiguravat će se iz sredstava fonda za zaštitu okoliša.

Vlada Kantona će pri Ministarstvu formirati fond za zaštitu okoliša posebnim propisom kao Izvanproračunski fond.

Sredstva za fond za zaštitu okoliša obezbijedit će se iz sljedećih izvora:

1. naknada za zagađenje čovjekovog okoliša (vazduh, tlo i dr.),
2. naknada za korištenje i eksploataciju prirodnih bogatstava i dobara u općoj uporabi od kantonalnog značenja,
3. sredstava proračuna Kantona prikupljenih iz poreza na promet proizvoda koji utječu na zagađenje okoliša: pesticida, deterdženata, cigareta, plastične ambalaže, uglja, nafte i naftnih derivata i drugih roba koje zagađuju okoliš prema odluci Vlade Kantona,
4. sredstava Investicija za objekte Industrije, rudarstva, energetike od kantonalnog značenja u visini od 0,3% od vrijednosti investicije,
5. sredstava investicija za sve gospodarske objekte od kantonalnog značenja za koje nije propisana izrada studije utjecaja na okoliš u visini 0,2% od vrijednosti investicije,
6. sredstava od registracije vozila u iznosu od 10% na visinu iznosa temeljnog osiguranja, odnosno 3% za vozila sa ugrađenim katalizatorom,
7. naplaćene kazne na temelju ovog zakona,
8. ostali izvori.

Članak 57.

Visinu naknade i način plaćanja sredstava iz točke 1. i 2. stavka 3. članka 56. ovog zakona utvrdit će Vlada posebnom odlukom ako to nije određeno drugim propisom.

Naplata sredstava iz točke 4. i 5. stavka 3. članka 56. ovog zakona obavlja se u postupku izdavanja odobrenja za gradnje.

Naplata sredstava iz točke 6. stavka 3. članka 56. ovog zakona vrši se prilikom registracije motornih vozila.

Članak 58.

Sredstva fonda za zaštitu okoliša koriste se za:

1. očuvanje, zaštitu i unapređivanje kvaliteta okoliša sukladno sa Strategijom zaštite okoliša;
2. praćenje stanja kvaliteta okoliša;
3. pripremu i izradu programa sanacije iz članka 54. ovog zakona;
4. kreditiranje investicija koje će doprinijeti bitnom smanjenju zagađenja okoliša i sanacije devastiranih područja;
5. financiranje programa zaštite i razvoja različitih prirodnih dobara;
6. sufinansiranje stručnog osposobljavanja kadrova;
7. financiranje organizovanih akcija u prevenciji i sanaciji zaštite okoliša;
8. izrada znanstveno-istraživačkih projekata, studija i elaborata za potrebe Kantona;

9. financiranje publikacija, časopisa i sprovođenje promidžbenih akcija u oblasti zaštite i unapređivanja okoliša;

10. sufinansiranje pravnih subjekata iz članka 39. koji će biti obvezni da obavljaju mjerenja emisije, imisije i kontaminacije.

Članak 59.

Raspored i utrošak sredstava fonda zaštite okoliša obavlja Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva koje utvrđuje kriterije i uvjete za usmjeravanje i dodjelu sredstava.

Izvešće o utrošku sredstava za financiranje zaštite okoliša Ministarstvo podnosi Vladi Kantona.

VIII. NADZOR

Članak 60.

Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo.

Članak 61.

Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na temelju njega, drugih propisa, općih i pojedinačnih akata provode inspektori zaštite okoliša.

Poslove inspekcije zaštite okoliša može obavljati i drugi djelatnik Ministarstva koga ovlasti ministar.

Poslove inspekcije zaštite okoliša u prvom stupnju obavlja Ministarstvo, a u drugom nadležni organ Kantona određen zakonom Kantona.

Sukladno Zakonu o lokalnoj samoupravi općine mogu formirati ekološku policiju.

Članak 62.

U obavljanju poslova iz svog djelokruga inspektor nadzire, usklađuje i daje smjernice za rad i provedbu određenih propisa i mjera zaštite okoliša.

Inspektor može od odgovorne osobe u pravnoj osobi zahtijevati da mu:

- omogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora u svim radnim prostorijama, nad svim prostorijama i uređajima i otvorenim radnim prostorima;
- dostavi na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu za obavljanje inspeksijskog nadzora;
- informira o poduzetim mjerama u svezi sa otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

Članak 63.

U provedbi inspeksijskog nadzora kantonalni inspektor nadzire naročito:

- primjenu standarda kvalitete okoliša za pojedina područja,
- primjenu tehničkih standarda zaštite okoliša,
- provođenje mjerenja emisije i imisije i vođenje evidencije o tome,
- provođenje mjera utvrđenih programom zaštite okoliša,
- provođenje mjera zaštite utvrđenih u postupku gradnje, odnosno u postupku procjene utjecaja na okoliš,
- provođenje programa sanacije,

- način i uvjete rada, tehničku opremljenost pravnih osoba registriranih ili ovlaštenih za obavljanje poslova zaštite okoliša,
- način i vođenje evidencije o zaštiti okoliša.

Članak 64.

Inspektor je dužan sačiniti zapisnik o obavljenom pregledu i utvrđenom stanju a o naredenim mjerama i radnjama donijeti rješenje.

Jedan primjerak zapisnika odnosno rješenja se dostavlja pravnoj osobi kod koje je obavljen inspekcijski nadzor.

Članak 65.

Nakon obavljenog inspekcijskog nadzora inspektor će rješenjem odrediti:

- otklanjanje, u određenom roku, nedostataka i nepravilnosti zbog kojih je došlo ili može doći do zagađenja okoliša;
- privremenu zabranu obavljanja rada ili obavljanja radnji u proizvodnom postupku zbog kojih je došlo ili može doći do znatnijeg zagađenja okoliša;
- zabranu korištenja postrojenja, uređaja i opreme zbog kojih je došlo ili može doći do zagađenja okoliša u većim razmjerama dok se nedostaci i nepravilnosti u radu ne otklone.

Protiv rješenja kantonalnog inspektora zaštite okoliša može se u roku od 8 dana izjaviti žalba nadležnom organu Kantona.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja kantonalnog inspektora zaštite okoliša.

Članak 66.

Službeno svojstvo inspektora, njegov identitet i ovlaštenja dokazuju se inspektorskom iskaznicom (akreditacijom) koja se izdaje na temelju akta o postavljenju inspektora.

Članak 67.

Za kantonalnog inspektora zaštite okoliša može biti postavljena osoba koja, pored općih uvjeta, ispunjava i slijedeće uvjete:

- da ima visoku stručnu spremu (VII/1 stupnja složenosti) prirodno-matematičkog, tehničko-tehnološkog ili arhitektonsko-gradevinskog smjera,
- položen stručni ispit,
- najmanje tri (3) godne radnog iskustva nakon položenog stručnog ispita.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 68.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 50.000 KM kaznit će se za gospodarski prijestup pravna osoba:

- ako ne poduzme, bez odgađanja, mjere za uklanjanje opasnosti i nastanak daljnje štete u okolišu i ne obavijesti Inspektora zaštite okoliša ili drugog nadležnog inspektora (članak 50. stavak 1.);
- ako ne poduzme mjere za sprječavanje odstupanja od uporabe uređaja i opreme u proizvodnom postupku, ili odstupanja od proizvodnih postupaka (članak 51. stavak 1.);

- ako u roku kojeg je odredilo Ministarstvo nije izradilo sanacioni program za uklanjanje oštećenja okoliša ili ako ga ne provodi (članak 53. stavak 1.).

Za gospodarski prijestup iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 200 - 3.000 KM.

Članak 69.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 - 15.000 KM kaznit će se za gospodarski prijestup pravna osoba:

- ako ne osigura praćenje stanja okoliša, mjerenja emisije i imisije (članak 39.);
- ako ne provodi sanacione mjere prema sanacionom programu (članak 53.);
- ako ne obavi obveznu dvogodišnju registraciju (članak 43.).

Za gospodarski prijestup iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 100 - 1.500 KM.

Članak 70.

Novčanom kaznom u iznosu od 200 - 3.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ili posjednik samostalne zanatske radnje:

- ako ne dostavi podatke mjerenja emisije i imisije Ministarstvu (članak 42. stavak 1.);
- ako ne obavijesti, bez odgađanja, inspektora zaštite okoliša o riziku ili opasnosti po okoliš (članak 50. stavak 3.);
- ako ne vodi evidenciju o podacima važnim za zaštitu okoliša i ne dostavi je nadležnim upravnim tijelima (članak 39. stavak 1.);
- ako obavljanjem djelatnosti u svojim objektima i postrojenjima ili na neki drugi način emituje štetne materije, koje su iznad maksimalno dozvoljenih koncentracija (članak 31. stavak 2.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 100 - 500 KM. Za prekršaj iz stavka 1. alineja 4. ovog članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 100 - 300 KM.

Članak 71.

Za učestalo ponavljanje prekršaja iz članka 70. stavak 1. alineja 4. pravnoj osobi i posjedniku samostalne zanatske radnje, pored kazne, izreći će se zaštitna mjera privremene obustave rada pogona, postrojenja ili obrtničke djelatnosti.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 72.

Općinska vijeća će uskladiti svoje propise iz oblasti zaštite čovjekovog okoliša sa odredbama ovog zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 73.

Pravne i fizičke osobe će uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od 9 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

ugovorom tih etažnih vlasnika u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim propisima.

Ugovor iz stava 1. ovog člana naročito sadrži:

- ugovorne strane;
- ulicu i broj zgrade u kojoj se nalaze posebni dijelovi i podatke o njima;
- način upravljanja i odlučivanja;
- popis zajedničkih dijelova i uređaja zgrade;
- način prikupljanja, raspodjele i upotrebe sredstava namijenjenih za održavanje zgrade;
- ovlaštene osobe za zastupanje etažnih vlasnika i druga pitanja bitna za korištenje, upravljanje i održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Međuvlasnički ugovor zaključuje se u pismenom obliku.

Ugovor koji nije zaključen u pismenom obliku nema pravno dejstvo.

Član 7.

Ugovor iz prethodnog člana koji su potpisali etažni vlasnici čiji ukupni vlasnički udio iznosi više od 50% vrijednosti svih posebnih dijelova zgrade i više od 50% od ukupne površine zgrade, obavezuje i one etažne vlasnike koji su ga odbili potpisati, kao i etažne vlasnike koji su pravo vlasništva stekli nakon sklapanja tog ugovora.

Ako etažni vlasnici ne zaključe ugovor iz stava 1. prethodnog člana, na zahtjev jednog ili više etažnih vlasnika, njihove međusobne odnose uredit će nadležni sud.

Član 8.

Međuvlasnički ugovor može se mijenjati uz pristanak etažnih vlasnika čijih se prava izmjena tiče.

Sud će na zahtjev jednog ili više etažnih vlasnika odrediti da li će se izvršiti promjene u ugovoru i protiv volje drugih etažnih vlasnika, ako nađe da su promjene neophodne.

Član 9.

Pod pravom korištenja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade od strane etažnih vlasnika smatra se nesmetano korištenje tih dijelova bez povredivanja prava drugih korisnika.

Član 10.

Etažni vlasnik koji svojim ponašanjem nanosi štetu na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade odgovara po općim propisima o naknadi štete.

Član 11.

O upravljanju zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade u pogledu održavanja etažni vlasnici mogu odlučivati na skupu etažnih vlasnika.

Međuvlasničkim ugovorom etažni vlasnici mogu obrazovati uža tijela na kojima će odlučivati o pitanjima tekućeg i investicionog održavanja, kao i o nužnim i hitnim popravkama na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade.

Član 12.

Etažni vlasnici imaju pravo i obavezu da u upravljanju zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade odlučuju o:

- programu održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade, uključujući i građevinske promjene nužne radi održavanja,
- planu prihoda i rashoda zgrade,
- završnom obračunu,
- prihvatanju godišnjeg izvještaja,
- izboru predstavnika etažnih vlasnika i njegovom smjenjivanju,
- izboru lica koje je registrovano za obavljanje potrebnih poslova u vezi sa održavanjem zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- osiguranju stambene zgrade,
- iznajmljivanju i davanju u zakup zajedničkih prostorija,
- obezbjeđenju zajedničkih sredstava,
- drugim pitanjima u pogledu održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Član 13.

Zajednički dijelovi i uređaji zgrade moraju se redovno održavati, tako da se obezbijedi stalna ispravnost, upotrebljivost i sigurnost svih osnovnih dijelova, uređaja, instalacija, opreme i zgrade kao cjeline, koji služe svim korisnicima zgrade.

Održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade obuhvata:

- investiciono održavanje,
- tekuće održavanje,
- nužne popravke,
- hitne popravke zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Član 14.

Investicionim održavanjem stambenih zgrada i stanova obuhvaćene su sve veće opravke i slijedeći radovi:

- zamjena krovne konstrukcije i drugih konstruktivnih dijelova zgrade,
- zamjena krovnog pokrivača i drugih elemenata krova,
- prezidivanje dimnjaka,
- zamjena vertikalne i horizontalne hidroizolacije radi zaštite zgrade i stana od vode i vlage,
- zamjena oluka, olučnih cijevi, limenih opšava i drugih elemenata za odvod vode sa krova zgrade,
- zamjena hidrofleksnih postrojenja,
- zamjena kanalizacione mreže do priključka na kanalizaciju zgrade,
- zamjena telefonskih i elektro-instalacije u zgradi do priključnog ormara, odnosno razvodne table,
- zamjena razvodne table sa električnim brojlama i osiguračima u zgradi i priključnog PTT ormara sa instalacijom,
- opravka i zamjena ventilacionih cijevi i njihovih glava na krovu zgrade,
- ispitivanje i zamjena instalacije gromobrana, satelitskih antena, antenskih uređaja i njihovih dijelova u zgradi,
- zamjena dotrajalih požarnih hidranata i opreme u zgradi,
- zamjena podova, zidova i stropova u zajedničkim dijelovima zgrade,

- zamjena spoljne stolarije zgrade, kao i spoljnih dijelova i elemenata zgrade,
- bojenje i premazivanje zaštitnim sredstvom spoljne stolarije i metalnih dijelova zgrade,
- zamjena stepeništa u zgradi,
- zamjena oštećenih i dotrajalih fasada, fasadnih obloga i elemenata fasade sa prioritonom zaštite od prodora vode i vlage,
- zamjena slivnika, šahtova, odvodnih kanala i septičkih jama koje pripadaju zgradi,
- zamjena kanala za smeće u zgradi,
- zamjena vodovodne mreže zgrade od vodomjera do priključka na izlivo mjesto u stanu i zajedničke prostorije,
- zamjena kanalizacione mreže od priključka na uličnu kanalizaciju do priključka na sanitarne uređaje (sifon, umivaonik, sudoper, klozetska šolja i dr.) u zgradi i stanu,
- zamjena telefonskih i elektro-instalacija u zgradi od priključnog ormara, odnosno razvodne table do priključnog mjesta u stanu,
- zamjena instalacije centralnog grijanja u zgradi, uređaja za zagrijavanje u zgradi i stanu sa punjenjem, pražnjenjem i označavanjem toplotne mreže.

Član 15.

Pod tekućim održavanjem i poboljšanjem zajedničkih dijelova i uređaja zgrade podrazumijeva se:

1. Radovi na vanjskim dijelovima zgrade:

- manje opravke krova, pojedinačna zamjena pokrova i izolacije, čišćenje i lemljenje oluka i drugih zaštitnih dijelova na krovu zgrade,
- održavanje i čišćenje dimnjaka,
- čišćenje i uklanjanje snijega i leda sa krova i vijenca.

2. Radovi u zajedničkim prostorijama stambene zgrade:

- manje opravke unutrašnje i spoljne stolarije,
- opravka i zamjena brava i okova na vratima, prozorima i drugim otvorima,
- održavanje i zamjena tabli sa pozivnim tasterima,
- zamjena stakla i kila na prozorima, vratima i drugim zastakljenim površinama,
- održavanje i opravka svih vrsta stepenica van stana,
- servisiranje, opravke i remont liftova sa pripadajućim dijelovima, instalacijama i uređajima i uskladjivanje sa tehničkim propisima,
- krećenje i molovanje zajedničkih prostorija, bojenje unutrašnje stolarije, pojedinačna zamjena keramičkih pločica i drugih obloga,
- bojenje cijevne mreže grijanja i drugih uređaja za zagrijavanje,
- održavanje instalacije vodovoda i kanalizacije,
- održavanje i opravka svih vrsta podova,
- odgušivanje odvodnih kanala, cijevi, slivnika, sifona i slično,
- redovno održavanje i zamjena: prekidača, osigurača, električnih zvona, tastera, pojačala, plafonjerki, sijalčnih grla i dr.
- opravka i zamjena automata za stublšnu rasvjetu,

- postavljanje oglasnih tabli u stublštu zgrade,
- održavanje sandučića za poštu,
- dezinfekcija, deratizacija i deratizacija podrumskih i drugih zajedničkih prostorija u zgradi.

Član 16.

Pod nužnim popravcima zajedničkih dijelova i uređaja zgrade smatra se preduzimanje radova naročito radi:

- sanacije krovne konstrukcije, nosivih zidova, stubova, međuspratnih konstrukcija, temelja,
- sanacije dimnjaka i dimnovodnih kanala,
- sanacije ravnih i kosih krovova,
- zamjene instalacija na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade (vodovodne, kanalizacione, električne, mašinske, centralnog grijanja i slično), popravak fasade zgrade,
- izolacije zidova, podova i temelja zgrade,
- zamjena dotrajalih metalnih, staklenih i drugih ograda i pregrada na krovu, stepeništu, terasi, balkonu, lođi i drugim zajedničkim dijelovima zgrade,
- svi drugi radovi koji su neophodni da se stan odnosno zgrada sačuva od većeg oštećenja ili da se zaštiti život i zdravlje ljudi.

Član 17.

Hitnim popravcima zajedničkih dijelova i uređaja zgrade smatra se preduzimanje radova naročito u slučaju:

- kvarova na sistemu centralnog grijanja,
- puknuća, oštećenja i začepljenosti vodovodne i kanalizacione instalacije, radi sprečavanja daljnjih štetnih posljedica,
- kvarova na električnoj instalaciji,
- znatnih oštećenja dimnjaka i dimnovodnih kanala,
- prodiranje oborinskih voda u zgradu. saniranje posljedica istog prodora, te znatnijeg oštećenja krova,
- odgušivanje kanalizacione mreže u zgradi (vertikala i šahtova),
- kvarova na liftu,
- otpadanja dijelova fasade.

Član 18.

Svi etažni vlasnici obavezni su plaćati naknadu za održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Naknadu iz prethodnog stava etažni vlasnici su dužni uplaćivati na zajednički račun zgrade koji će se u tu svrhu otvoriti.

Ukoliko etažni vlasnik naknadu ne uplati tri puta uzastopno, polpisnici međuvlasničkih ugovora etažnih vlasnika, odnosno njihov ovlašten predstavnik ima pravo podnijeti tužbu za naplatu naknade protiv tog etažnog vlasnika kod nadležnog suda.

Član 19.

Naknadu iz člana 18. ovog zakona etažni vlasnici snose srazmjerno svojim posebni dijelovima, a prema ovim kriterijima:

- za stambeni prostor	koeficijent	1,00
- za poslovni prostor	"	1,25

- za stanove koje u cijelosti koriste kao poslovni prostor " 1,40
- za druge samostalne prostorije " 1,00

Član 20.

Iznos godišnje naknade etažnih vlasnika određuje se najmanje u visini koja odgovara 0,54% vrijednosti njihovog posebnog dijela zgrade i uplaćuje se u 12 mjesečnih rata.

Vrijednost posebnog dijela zgrade utvrđuje se tako što se množi površina posebnog dijela sa građevinskom vrijednošću stana iz člana 18. st. 1. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Član 21.

Sredstva za održavanje iz prethodnog člana upotrebljavaju se posebno za pokriće slijedećih troškova:

- investicionog održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- redovnog održavanja i poboljšanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- hitnih popravaka zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- nužnih popravaka zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- osiguranje zgrade kod osiguravajućeg društva,
- zamjene postojećih i ugradnje novih zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- otplate zajma za finansiranje troškova održavanja i poboljšavanja zajedničkih dijelova zgrade,
- protivpožarne zaštite,
- i drugih troškova.

Član 22.

Ako se troškovi navedeni u članu 13., 14., 15., 16. i 17. ne mogu pokriti iz sredstava utvrđenih u članu 18., sredstva će se osigurati dodatnim uplatama etažnih vlasnika.

Član 23.

Etažni vlasnici mogu održavanje zgrade povjeriti licu koje je registrovano za te poslove, o čemu će se putem svojih ovlaštenih predstavnika zaključiti ugovor o održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Ugovorom iz prethodnog stava etažni vlasnici mogu ovlastiti pravno lice kojem je povjereno održavanje zgrade da u ime i za račun tih etažnih vlasnika uzima kredite radi osiguranja dodatnih sredstava za pokriće troškova održavanja zgrade, a na osnovu odluke etažnih vlasnika.

Ugovor iz stava 1. ovog člana zaključuje se u pismenom obliku i naročito sadrži:

- ugovorne strane,
- prava i obaveze ugovornih strana,
- način određivanja visine sredstava utvrđenih godišnjim programom za pokriće troškova održavanja i način prikupljanja i raspodjele sredstava za održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- i druga pitanja bitna za održavanje zgrade.

Član 24.

Nadzor nad održavanjem zajedničkih dijelova i uređaja zgrade vrši nadležna inspekcija i predstavnik organizacije kojoj je povjereno održavanje.

III. KAZNE NE ODREDBE**Član 25.**

Novčanom kaznom od 50,00 do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj etažni vlasnik - pravno lice:

- koji koristi i upravlja zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade protivno njihovoj namjeni i odredbama ovog zakona i međuvlasničkog ugovora etažnih vlasnika;
- koji ne dozvoli vršenja popravaka ili drugih radova odnosno održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade;
- koji svojim ponašanjem nanosi štetu na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade;
- koji ne dozvoli licu kojem je povjereno održavanje zajedničkih prostorija i uređaja zgrade da izvrši povremeni pregled zajedničkih prostorija i uređaja zgrade.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50,00 - 1.000,00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se etažni vlasnik - pojedinac novčanom kaznom u iznosu do 500,00 KM.

Član 26.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice, imalac radnje, odnosno vršilac samostalne djelatnosti sa kojim je u smislu člana 23. ovog zakona zaključen ugovor o održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade:

- ako bez odgađanja ne preduzima radnje na otklanjanju kvarova koji mogu prouzrokovati štete na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade ili posebnim dijelovima zgrade;
- ako bez odgađanja ne preduzima radnje na otklanjanju kvarova koji mogu ugroziti život i zdravlje etažnih vlasnika ili drugih lica;
- ako ne organizuje redovno održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade i ne održava ih u funkcionalnom stanju;
- ako ne koristi sredstava namijenjena za održavanje zgrade prema programu za pokriće troškova održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 100,00 do 1.000,00 KM.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 27.**

U cilju nastavljanja zaštite i održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade, dosadašnje organizacije kojima je bilo povjereno održavanje stanova i zgrada nastavit će ovaj posao do zaključenja ugovora iz člana 6. od-

nosno člana 23. ovog zakona, a najduže dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 28.

Za prelazno razdoblje, dok se ne zaključe ugovori iz člana 23. ovog zakona, svaki etažni vlasnik stana i druge samostalne prostorije će plaćati 0,22 KM mjesečno, a svaki vlasnik poslovnog prostora i drugog prostora koji se koristi za posebne namjene ili stana koji u cjelosti koristi kao poslovni prostor će plaćati 0,30 KM mjesečno za svaki kvadratni metar prostora.

Član 29.

Organizacije koje nastavljaju poslove održavanja iz člana 27. ovog zakona dužne su u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona sačiniti prijedlog plana upotrebe sredstava koja se ostvare iz naplate zaostale i redovne stanarine.

Prijedlog plana upotrebe sredstava iz prethodnog stava sačinat će se za hitne i nužne popravke predviđene ovim zakonom, a na osnovu dosadašnjeg pregleda stanja zahtjeva i potreba održavanja zgrade, te objaviti u sredstvima javnog informisanja.

Nakon sprovedene rasprave o predloženom planu (preko kućnih savjeta ili na drugi način), plan usvaja upravni organ organizacije iz stava 1., ovog člana te podnosi redovne izvještaje o njegovom izvršenju.

Član 30.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena općinskih odluka o održavanju stambenih zgrada i stanova koje se primjenjuje na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 31.

Ovaj zakon stupan na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-308/99
30.12.1999.

Z e n i c a

**PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE**

Šefik Džaferović, s.r.

2.

Na temelju poglavlja V. odjeljak A) članka 37. točka h. Ustava Zeničko-dobojskog kantona i članka 42. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj: 27/97 i 11/98) Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 14. sjednici održanoj dana 30.12.1999. godine, d o n o s i :

Z A K O N o održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se prava i obveze vlasnika posebnih dijelova zgrade (u daljem tekstu: etažni vlasnici) glede održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Pod etažnim vlasnikom u smislu ovog zakona podrazumijevaju se osobe koje su vlasništvo stekle na posebnim dijelovima zgrade do donošenja ovog zakona i osobe koje su pravo vlasništva na dijelovima zgrade stekli po odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, kao i pravne osobe čiji stanovi, prema odredbama tog zakona nisu bili predmet otkupa ili nisu otkupljeni.

Pod posebnim dijelovima zgrade podrazumijevaju se stanovi, poslovne prostorije i drugi prostori koji se koriste za posebne namjene (trafostanice u zgradi, toplinske podstanice u zgradi i slično).

Članak 2.

Pod zajedničkim dijelovima i uređajima koji služe zgradi kao cjelini smatraju se:

- nosiva konstrukcija zgrade: temelji, nosivi zidovi, stubovi, međukatna konstrukcija, krovni pokrivač, kosi i ravni krovovi, izolacije, krovna i ostala limarija (slivne vertikale, oluci, opšivi i drugo), dimnjaci, ventilacioni kanali, prohodne i neprohodne zajedničke terase, tavani, fasade, zajednička stubišta, ograde, požarni prilazi i slično, liftovi sa svim instalacijama koje osiguravaju normalno, sigurno korištenje, električne instalacije od glavnih osigurača do pomoćne razvodne table u stan, vodovodne instalacije od glavnog vodomjera potrošača kao i sve instalacije u zidu i odvodni u podu, te sanacije poslije intervencija, sanitarni uređaji instalacije vodovoda i kanalizacije u zajedničkim prostorijama, električne instalacije stubišne rasvjetete (automati, sijalična mjesta i armature, razvodna ploča brojila i uklopni sat), zajednička instalacija centralnog grijanja zaključno sa ventilom: uređaja za zagrijavanje, kao i uređaji za zagrijavanje u zajedničkim prostorijama, telefonske instalacije do razvoda za posebne dijelove zgrade, instalacije električnih brava, interfona pozivnih tastatura, zvona, instalacije gromobrana i slično, televizijskih antena, uređaja za snadbijevanje vodom (hidrofor i hidrofleksi), smetljarnici i drugi dijelovi i uređaji koji služe zajedničkoj svrsi.

Pod zajedničkim dijelovima zgrade koji služi samo nekim, a ne svim posebnim dijelovima zgrade smatraju se:

Posebna ulazna vrata, stepeništa, dimnjaci, liftovi i drugi uređaji, tavanske i podrumске prostorije, terase, pregradni zidovi između dva stana ili prostorije i slično, kao i drugi dijelovi i uređaji koji služe samo nekim posebnim dijelovima zgrade.

II. ODRŽAVANJE ZAJEDNIČKIH DIJELOVA I UREĐAJA ZGRADE

Članak 3.

Etažni vlasnici imaju pravo i obvezu korištenja i upravljanja glede održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Članak 4.

Etažni vlasnici dužni su sudjelovati u troškovima održavanja zajedničkih dijelova zgrade srazmjerno vri-

jednosti njihovih posebnih dijelova prema ukupnoj vrijednosti cijele zgrade, a ako zajednički dijelovi služe samo nekim posebnim dijelovima zgrade srazmjerno vrijednosti njihovih posebnih dijelova prema ukupnoj vrijednosti onog dijela zgrade u kome se ti posebni dijelovi nalaze.

Članak 5.

Etažni vlasnik obavlja o svom trošku opravke u cilju održavanja svog posebnog dijela zgrade u ispravnom stanju.

Etažni vlasnik je dužan o svom trošku obavljati opravku na svom posebnom dijelu, ako je to neophodno da bi se otklonila šteta za posebni dio drugog vlasnika ili za dijelove zgrade koji služe zgradi kao cjelini kao i za zajedničke dijelove zgrade, koji služe samo nekim, a ne svim posebnim dijelovima zgrade.

Članak 6.

Uzajamni odnosi etažnih vlasnika u korištenju i upravljanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade glede njihovog održavanja uređuju se međuvlasničkim ugovorom tih etažnih vlasnika sukladno odredbama ovog zakona i drugim propisima.

Ugovor iz stavka 1. ovog članka naročito sadrži:

- ugovorne strane;
- ulicu i broj zgrade u kojoj se nalaze posebni dijelovi i podatke o njima;
- način upravljanja i odlučivanja;
- popis zajedničkih dijelova i uređaja zgrade;
- način prikupljanja, raspodjele i uporabe sredstava namijenjenih za održavanje zgrade;
- ovlaštene osobe za zastupanje etažnih vlasnika i druga pitanja bitna za korištenje, upravljanje i održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Međuvlasnički ugovor zaključuje se u pismenom obliku.

Ugovor koji nije zaključen u pismenom obliku nema pravno djelovanje.

Članak 7.

Ugovor iz prethodnog članka koji su potpisali etažni vlasnici čiji ukupni vlasnički udio iznosi više od 50% vrijednosti svih posebnih dijelova zgrade i više od 50% od ukupne površine zgrade, obvezuje i one etažne vlasnike koji su ga odbili potpisati, kao i etažne vlasnike koji su pravo vlasništva stekli nakon sklapanja tog ugovora.

Ako etažni vlasnici ne zaključe ugovor iz stavka 1. prethodnog članka, na zahtjev jednog ili više etažnih vlasnika, njihove međusobne odnose uredit će nadležni sud.

Članak 8.

Međuvlasnički ugovor može se mijenjati uz pristanak etažnih vlasnika čijih se prava izmjena tiče.

Sud će na zahtjev jednog ili više etažnih vlasnika odrediti da li će se obaviti promjene u ugovoru i protiv volje drugih etažnih vlasnika, ako nade da su promjene neophodne.

Članak 9.

Pod pravom korištenja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade od strane etažnih vlasnika smatra se nesmetano

korištenje tih dijelova bez povrjedivanja prava drugih korisnika.

Članak 10.

Etažni vlasnik koji svojim ponašanjem nanosi štetu na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade odgovara po općim propisima o naknadi štete.

Članak 11.

O upravljanju zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade glede održavanja etažni vlasnici mogu odlučivati na skupu etažnih vlasnika.

Međuvlasničkim ugovorom etažni vlasnici mogu obrazovati uža tijela na kojima će odlučivati o pitanjima tekućeg i investicionog održavanja, kao i o nužnim i hitnim popravkama na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade.

Članak 12.

Etažni vlasnici imaju pravo i obvezu da u upravljanju zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade odlučuju o:

- programu održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade, uključujući i građevinske promjene nužne radi održavanja,
- plan prihoda i rashoda zgrade,
- završnom obračunu,
- prihvatanju godišnjeg izvješća,
- izboru predstavnika etažnih vlasnika i njegovom smjenjivanju,
- izboru osobe koja je registrirana za obavljanje potrebnih poslova u svezi sa održavanjem zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- osiguranju stambene zgrade,
- iznajmljivanju i davanju u zakup zajedničkih prostorija,
- prisklublivanju zajedničkih sredstava,
- drugim pitanjima glede održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Članak 13.

Zajednički dijelovi i uređaji zgrade moraju se redovno održavati, tako da se osigura stalna ispravnost, uporabljivost i sigurnost svih temeljnih dijelova, uređaja, instalacija, opreme i zgrade kao cjeline, koji služe svim korisnicima zgrade.

Održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade obuhvata:

- investiciono održavanje,
- tekuće održavanje,
- nužne popravke,
- hitne popravke zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Članak 14.

Investicionim održavanjem stambenih zgrada i stanova obuhvaćene su sve veće opravke i sljedeći radovi:

- zamjena krovne konstrukcije i drugih konstruktivnih dijelova zgrade,
- zamjena krovnog pokrivača i drugih elemenata krova,
- prezidivanje dimnjaka,

- zamjena vertikalne i horizontalne hidroizolacije radi zaštite zgrade i stana od vode i vlage,
- zamjena oluka, olučnih cijevi, limenih opšava i drugih elemenata za odvod vode sa krova zgrade,
- zamjena hidrofleksnih postrojenja,
- zamjena kanalizacione mreže do priključka na kanalizaciju zgrade,
- zamjena telefonskih i elektro-instalacije u zgradi do priključnog ormara, odnosno razvodne table,
- zamjena razvodne table sa električnim brojilima i osiguračima u zgradi i priključnog PTT ormara sa instalacijom,
- opravka i zamjena ventilacionih cijevi i njihovih glava na krovu zgrade,
- ispitivanje i zamjena instalacije gromobrana, satelitskih antena, antenskih uređaja i njihovih dijelova u zgradi,
- zamjena dotrajalih požarnih hidranata i opreme u zgradi,
- zamjena podova, zidova i stropova u zajedničkim dijelovima zgrade,
- zamjena vanjske stolarije zgrade, kao i vanjskih dijelova i elemenata zgrade,
- bojenje i premazivanje zaštitnim sredstvom vanjske stolarije i metalnih dijelova zgrade,
- zamjena stubišta u zgradi,
- zamjena oštećenih i dotrajalih fasada, fasadnih obloga i elemenata fasade sa prioritonom zaštitom od prodora vode i vlage,
- zamjena slivnika, šahtova, odvodnih kanala i septičkih jama koje pripadaju zgradi,
- zamjena kanala za smeće u zgradi,
- zamjena vodovodne mreže zgrade od vodomjera do priključka na izlivno mjesto u stanu i zajedničke prostorije,
- zamjena kanalizacione mreže od priključka na uličnu kanalizaciju do priključka na sanitarnu uređaje (sifon, umivaonik, sudoper, klozetska šolja i dr.) u zgradi i stanu,
- zamjena telefonskih i elektro-instalacija u zgradi od priključnog ormara, odnosno razvodne table do priključnog mjesta u stanu,
- zamjena instalacije centralnog grijanja u zgradi, uređaja za zagrijavanje u zgradi i stanu sa punjenjem, pražnjenjem i označavanjem toplotne mreže.

Članak 15.

Pod tekućim održavanjem i poboljšanjem zajedničkih dijelova i uređaja zgrade podrazumijeva se:

1. Radovi na vanjskim dijelovima zgrade:

- manje opravke krova, pojedinačna zamjena pokrova i izolacije, čišćenje i lemljenje oluka i drugih zaštitnih dijelova na krovu zgrade,
- održavanje i čišćenje dimnjaka,
- čišćenje i uklanjanje snijega i leda sa krova i vijenca,

2. Radovi u zajedničkim prostorijama stambene zgrade:

- manje opravke unutarne i vanjske stolarije,

- opravka i zamjena brava i okova na vratima, prozorima i drugim otvorima,
- održavanje i zamjena tabli sa pozivnim tasterima,
- zamjena stakla i kita na prozorima, vratima i drugim zastakljenim površinama,
- održavanje i opravka svih vrsta stuba izvan stana,
- servisiranje, opravke i remont liftova sa pripadajućim dijelovima instalacijama i uređajima i uskladjivanje sa tehničkim propisima,
- krećenje i molovanje zajedničkih prostorija, bojenje unutarnje stolarije, pojedinačna zamjena keramičkih pločica i drugih obloga,
- bojenje cijevne mreže grijanja i drugih uređaja za zagrijavanje,
- održavanje instalacije vodovoda i kanalizacije,
- održavanje i opravka svih vrsta podova,
- odgušivanje odvodnih kanala, cijevi, slivnika, sifona i slično,
- redovno održavanje i zamjena: prekidača, osigurača, električnih zvona, tastera, pojačala, plafonjerki, sijalčnih grla i dr.
- opravka i zamjena automata za stubišnu rasvjetu,
- postavljanje oglasnih tabli u stubištu zgrade,
- održavanje sandučića za poštu,
- dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija podrumskih i drugih zajedničkih prostorija u zgradi.

Članak 16.

Pod nužnim popravcima zajedničkih dijelova i uređaja zgrade smatra se poduzimanje radova naročito radi:

- sanacije krovne konstrukcije, nosivih zidova, stubova, međukatnih konstrukcija, temelja,
- sanacije dimnjaka i dimnovodnih kanala,
- sanacije ravnih i kosih krovova,
- zamjene instalacija na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade (vodovodne, kanalizacione, električne, mašinske, centralnog grijanja i slično), popravak fasade zgrade,
- izolacije zidova, podova i temelja zgrade,
- zamjena dotrajalih metalnih, staklenih i drugih ograda i pregrada na krovu, stubištu, terasi, balkonu, lodi i drugim zajedničkim dijelovima zgrade,
- svi drugi radovi koji su neophodni da se stan odnosno zgrada sačuva od većeg oštećenja ili da se zaštiti život i zdravlje ljudi.

Članak 17.

Hitnim popravcima zajedničkih dijelova i uređaja zgrade smatra se poduzimanje radova naročito u slučaju:

- kvarova na sustavu centralnog grijanja,
- puknuća, oštećenja i začepljenosti vodovodne i kanalizacione instalacije, radi sprječavanja daljnjih štetnih posljedica,
- kvarova na električnoj instalaciji,
- znatnih oštećenja dimnjaka i dimnovodnih kanala,

- prodiranje oborinskih voda u zgradu, saniranja posljedica istog prodora, te znatnijeg oštećenja krova,
- odgušivanje kanalizacione mreže u zgradi (vertikala i šahtova),
- kvarova na liftu,
- otpadanja dijelova fasade.

Članak 18.

Svi etažni vlasnici obvezni su plaćati naknadu za održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Naknadu iz prethodnog stavka etažni vlasnici su dužni uplaćivati na zajednički račun zgrade koji će se u tu svrhu otvoriti.

Ukoliko etažni vlasnik naknadu ne uplati tri puta uzastopce, potpisnici međuvlasničkih ugovora etažnih vlasnika, odnosno njihov ovlašten predstavnik ima pravo podnijeti tužbu za naplatu naknade protiv tog etažnog vlasnika kod nadležnog suda.

Članak 19.

Naknadu iz članka 18. ovog zakona etažni vlasnici snose srazmjerno svojim posebnim dijelovima, a prema ovim kriterijima:

- za stambeni prostor	koeficijent	1,00
- za poslovni prostor	"	1,25
- za stanove koje u cijelosti koriste kao poslovni prostor	"	1,40
- za druge samostalne prostorije ...	"	1,00

Članak 20.

Iznos godišnje naknade etažnih vlasnika određuje se najmanje u visini koja odgovara 0,54% vrijednosti njihovog posebnog dijela zgrade i uplaćuje se u 12 mjesečnih rata.

Vrijednost posebnog dijela zgrade utvrđuje se tako što se množi površina posebnog dijela sa građevinskom vrijednošću stana iz članka 18. st. 1. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Članak 21.

Sredstva za održavanje iz prethodnog članka uporabljavaju se posebno za pokriće sljedećih troškova:

- investicionog održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- redovnog održavanja i poboljšanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- hitnih popravaka zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- nužnih popravaka zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- osiguranje zgrade kod osiguravajućeg društva,
- zamjene postojećih i ugradnje novih zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- otplate zajma za financiranje troškova održavanja i poboljšavanja zajedničkih dijelova zgrade,
- protupožarne zaštite,
- i drugih troškova.

Članak 22.

Ako se troškovi navedeni u članku 13., 14., 15., 16. i 17. ne mogu pokriti iz sredstava utvrđenih u članku 18., sredstva će se osigurati dodatnim uplatama etažnih vlasnika.

Članak 23.

Etažni vlasnici mogu održavanje zgrade povjeriti osobi koja je registrovana za te poslove, o čemu će se putem svojih ovlaštenih predstavnika zaključiti ugovor o održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Ugovorom iz prethodnog stavka etažni vlasnici mogu ovlastiti pravnu osobu kojoj je povjereno održavanje zgrade da u ime i za račun tih etažnih vlasnika uzima kredite radi osiguranja dodatnih sredstava za pokriće troškova održavanja zgrade, a na temelju odluke etažnih vlasnika.

Ugovor iz stavka 1. ovog članka zaključuje se u pismenom obliku i naročito sadrži:

- ugovorne strane,
- prava i obveze ugovornih strana,
- način određivanja visine sredstava utvrđenih godišnjim programom za pokriće troškova održavanja i način prikupljanja i raspodjele sredstava za održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade,
- i druga pitanja bitna za održavanje zgrade.

Članak 24.

Nadzor nad održavanjem zajedničkih dijelova i uređaja zgrade obavlja nadležna inspekcija i predstavnik organizacije kojoj je povjereno održavanje.

III. KAZNENE ODREDBE

Članak 25.

Novčanom kaznom od 50,00 do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj etažni vlasnik - pravna osoba:

- koji koristi i upravlja zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade protivno njihovoj namjeni i odredbama ovog zakona i međuvlasničkog ugovora etažnih vlasnika;
- koji ne dozvoli obavljanje popravaka ili drugih radova odnosno održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade;
- koji svojim ponašanjem nanosi štetu na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade;
- koji ne dozvoli osobi kojoj je povjereno održavanje zajedničkih prostorija i uređaja zgrade da obavlja povremeni prijedgled zajedničkih prostorija i uređaja zgrade.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 50,00 - 1.000,00 KM. Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se etažni vlasnik - pojedinac novčanom kaznom u iznosu do 500,00 KM.

Članak 26.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba, posjednik radnje, odnosno vršitelj samostalne djelatnosti sa kojim je u

smislu članka 23. ovog zakona zaključen ugovor o održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade:

- ako bez odgađanja ne poduzima radnje na otklanjanju kvarova koji mogu prouzrokovati štete na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade ili posebnim dijelovima zgrade;
- ako bez odgađanja ne poduzima radnje na otklanjanju kvarova koji mogu ugroziti život i zdravlje etažnih vlasnika ili drugih osoba;
- ako ne organizira redovno održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrade i ne održava ih u funkcionalnom stanju;
- ako ne koristi sredstava namijenjena za održavanje zgrade prema programu za pokriće troškova održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 100,00 do 1.000,00 KM.

IV. PRILAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

U cilju nastavljanja zaštite i održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade, dosadašnje organizacije kojima je bilo povjereno održavanje stanova i zgrada nastavit će ovaj posao do zaključenja ugovora iz članka 6. odnosno članka 23. ovog zakona, a najdulje dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 28.

Za prijelazno razdoblje, dok se ne zaključe ugovori iz članka 23. ovog zakona, svaki etažni vlasnik stana i druge samostalne prostorije će plaćati 0,22 KM mjesečno, a svaki vlasnik poslovnog prostora i drugog prostora koji se koriste za posebne namjene ili stana koji u cjelosti koriste kao poslovni prostor će plaćati 0,30 KM mjesečno za svaki kvadratni metar prostora.

Članak 29.

Organizacije koje nastavljaju poslove održavanja iz članka 27. ovog zakona dužne su u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona sačiniti prijedlog plana upotrebe sredstava koja se ostvare iz naplate zaostale i redovne stanarine.

Prijedlog plana uporabe sredstava iz prethodnog stavka sačinjit će se za hitne i nužne popravke predviđene ovim zakonom, a na temelju dosadašnjeg pregleda stanja, zahtjeva i potreba održavanja zgrade, te objaviti u sredstvima javnog informiranja.

Nakon sprovedene rasprave o predloženom planu (preko kućnih savjeta ili na drugi način), plan usvaja upravni organ organizacije iz stavka 1., ovog članka te podnosi redovna izvješća o njegovom izvršenju.

Članak 30.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena općinskih odluka o održavanju stambenih zgrada i stanova koje se primjenjuje na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 31.

Ovaj zakon stupan na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 01-308/99

30.12.1999.

Zenica

PREDSJEDATELJ

SKUPŠTINE

Šefik Džaferović, s.r.

3.

Na osnovu člana 13. Ustava Zeničko-dobojskog kantona i člana 35. stav 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 19/97), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 14. sjednici, održanoj 30.12.1999. godine, donosi

ODLUKU

o suosnivanju Javne zdravstvene ustanove Univerzitetski Klinički centar u Tuzli

I.

Skupština Zeničko-dobojskog kantona prihvata da bude suosnivač Javne zdravstvene ustanove Univerzitetski Klinički centar Tuzla zajedno sa drugim kantonima i Federacijom Bosne i Hercegovine.

II.

Javnu zdravstvenu ustanovu Univerzitetski Klinički centar Tuzla čini dosadašnja Javna zdravstvena ustanova Klinički centar Tuzla.

III.

Međusobni odnosi, prava i obaveze suosnivača Javne zdravstvene ustanove Klinički centar Tuzla regulirat će se posebnim ugovorom u skladu sa zakonom i osnivačkim aktima.

IV.

Osnivački akt Javne zdravstvene ustanove Univerzitetski Klinički centar Tuzla, istovremeno sa ostalim osnivačima, usvojit će Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

V.

Ova odluka će se objaviti u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj 01-288/99

30.12.1999. godine

Zenica

PREDSJEDAVAJUĆI

SKUPŠTINE

Šefik Džaferović, s.r.

3.

Na temelju članka 13. Ustava Zeničko-dobojskog kantona i članka 35. stavak 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 19/97), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 14. sjednici, održanoj 30.12.1999. godine, donosi

ODLUKU**o suutemeljenju Javne zdravstvene ustanove
Sveučilišni Klinički centar u Tuzli****I.**

Skupština Zeničko-dobojskog kantona prihvata da bude suutemeljitelj Javne zdravstvene ustanove Sveučilišni Klinički centar Tuzla zajedno sa drugim kantonima i Federacijom Bosne i Hercegovine.

II.

Javnu zdravstvenu ustanovu Sveučilišni Klinički centar Tuzla čini dosadašnja Javna zdravstvena ustanova Klinički centar Tuzla.

III.

Medusobni odnosi prava i obveze suutemeljitelja Javne zdravstvene ustanove Klinički centar Tuzla regulirat će se posebnim ugovorom sukladno zakonu i osnivačkim aktima.

IV.

Utemeljiteljski akt Javne zdravstvene ustanove Sveučilišni Klinički centar Tuzla, istodobno sa ostalim utemeljiteljima, usvojit će Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

V.

Ova odluka će se objaviti u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj 01-288/99
30. 12. 1999. godine
Zenica

**PREDSJEDATELJ
SKUPŠTINE**
Šefik Džaferović, s.r.

4.

Na osnovu člana 37. Ustava Zeničko-dobojskog kantona, i člana 6. Poslovnika o radu Skupštine Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 7/96), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 13. sjednici, održanoj 21. decembra 1999. godine donijela je

ODLUKU**o verificiranju mandata poslanika u
Skupštini Zeničko-dobojskog kantona****Član 1.**

Verificira se mandat poslanika u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona FAIKU TARABARU iz Zenice.

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj 01-326/99
21. decembar 1999. godine
Zenica

**PREDSJEDAVALAČI
SKUPŠTINE**
Šefik Džaferović, s.r.

4.

Na temelju članka 37. Ustava Zeničko-dobojskog kantona, i člana 6. Poslovnika o radu Skupštine Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 7/96), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 13. sjednici, održanoj 21. prosinca 1999. godine donijela je

ODLUKU**o verificiranju mandata zastupnika u
Skupštini Zeničko-dobojskog kantona****Članak 1.**

Verificira se mandat zastupnika u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona FAIKU TARABARU iz Zenice.

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj 01-326/99
21. prosinac 1999. godine
Zenica

**PREDSJEDATELJ
SKUPŠTINE**
Šefik Džaferović, s.r.

5.

Na osnovu člana 6. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i člana 37. tačka (e) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Poglavlja 17 i člana 15. 35. (d) Pravila i propisa Privremene izborne komisije, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 14. sjednici, održanoj 30. decembra 1999. godine donijela je

ODLUKU**o izboru delegata u Dom naroda Parlamenta
Federacije Bosne i Hercegovine****Član 1.**

Za delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Skupštine Zeničko-dobojskog kantona izabran je, iz reda Bošnjaka, Akif Smallhodžić - KCD BiH.

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj 01-347/99
30. decembar 1999. godine
Zenica

**PREDSJEDAVALAČI
SKUPŠTINE**
Šefik Džaferović, s.r.

5.

Na temelju članka 6. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i članka 37. tačka (e) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Poglavlja 17 i članka 15. 35. (d) Pravila i propisa Privremene izborne komisije, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 14. sjednici, održanoj 30. prosinca 1999. godine donijela je

Član 10.

Stručna komisija može u zapisniku iz člana 7., stav 2. ovog pravilnika konstatovati da će ponoviti postupak utvrđivanja uvjeta za rad visokoškolske ustanove u roku od 60 dana od dana prvog izlaska stručne komisije na lice mjesta, u kojem roku podnosilac zahtjeva treba otkloniti nedostatke konstatovane zapisnikom.

Ako stručna komisija i u ponovnom pregledu na licu mjesta utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti za rad, predložit će ministru da donese rješenje o odbijanju zahtjeva za upis.

Član 11.

Izdato rješenje o upisu u Registar Ministarstvo objavljuje u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Član 12.

Registracija se vrši shodno obrascu koji sadrži sljedeće podatke:

- redni broj,
- datum upisa u Registar,
- naziv i sjedište ustanove, odnosno naučnoistraživačke institucije (pun i skraćeni naziv),
- pravni oblik,
- sjedište ustanove odnosno naučnoistraživačke institucije,
- adresa,
- naziv i sjedište osnivača,
- akt o osnivanju (broj i datum),
- rješenje ministra o upisu ustanove u Registar (broj i datum),
- oblast odnosno područje djelovanja (za obrazovanje, za naučnoistraživački rad),
- obrazovna djelatnost (vrsta, odsjek/smjer, stupanj, stručno zvanje, školska godina u kojoj je stručno zvanje uvedeno - ugašeno),
- rješenje o prestanku rada ustanove odnosno naučnoistraživačke institucije,
- naziv organa koji je donio rješenje (broj i datum).

Član 13.

Registar se vodi u tvrdo povezanoj knjizi čije su stranice numerisane i sadrže rubrike za upisivanje podataka iz prethodnog člana.

Na unutrašnjoj strani prve korice knjiga Registra se ovjerava potpisom ovlaštenog radnika i pečatom Ministarstva.

Obrazac Registra sastavni je dio ovog pravilnika.

Član 14.

Na dvije stranice knjige Registra upisuju se podaci za jednu visokoškolsku ustanovu odnosno naučnoistraživačku instituciju.

Podaci se upisuju u Registar plavom ili crnom tintom.

Ispravka pogrešnog upisa se vrši na taj način što se pogrešno upisani tekst precrta crvenom tintom tako da ostane čitljiv, a iznad njega se upiše ispravan tekst.

Izmjena podataka u Registru vrši se na taj način što se upisani tekst precrta crvenom tintom, a novi tekst se upiše u odgovarajući slobodni prostor.

Razlog za ispravku i izmjenu upisuje se u rubriku "Napomena" i potvrđuje pečatom Ministarstva.

Brisanje visokoškolske ustanove odnosno naučnoistraživačke institucije vrši se na taj način što se crvenom tintom zaokruži redni broj i dijagonalno precrtaju rubrike sa podacima iz člana 12. ovog pravilnika.

Član 15.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj:12-02-67/ 99
20.12.1999. godine
Zenica

MINISTAR
Kemal Čelebić, s.r.

Obrazovna djelatnost		
Stručno zvanje	Školska godina u kojoj je stručno zvanje	
	uveđeno	ugašeno
Rješenje o prestanku rada ustanove odnosno naučnoistraživačke institucije		
Naziv organa koji je donio rješenje	Broj	Datum
Napomena:		

6.

Na temelju članka 16., stavak 2. Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 15/99.), i članka 13. stavak 2. Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/99.) ministar za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Zeničko-dobojskog kantona donosi

P R A V I L N I K**o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržaju i načinu vođenja Registra visokoškolskih ustanova i znanstvenoistraživačkih institucija****Članak 1.**

Ovim pravilnikom regulira se postupak utvrđivanja uvjeta za rad visokoškolskih ustanova i znanstvenoistraživačkih institucija, u svim oblicima svojine, kao i sadržaj i način vođenja Registra visokoškolskih ustanova i znanstvenoistraživačkih institucija (u daljem tekstu: Registar).

Članak 2.

Postupak utvrđivanja uvjeta za rad visokoškolskih ustanova i znanstvenoistraživačkih institucija te upis u Registar, obavlja Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Upis u visokoškolske ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije u Registar obavlja se nakon provedenog postupka utvrđivanja uvjeta za rad visokoškolske ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije, na osnovu rješenja o upisu u Registar.

Članak 3.

Postupak utvrđivanja uvjeta iz prethodnog članka vodi se na zahtjev visokoškolske ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije u slučaju registracije ili izmjene i dopune registracije, te najmanje jedanput u 4 godine.

Ministarstvo može pokrenuti postupak iz prethodnog stavka i po službenoj dužnosti.

Članak 4.

U Registar se upisuje utemeljenje, organiziranje, statusne i druge promjene i brisanje iz Registra.

Članak 5.

Upis u Registar obavlja se na temelju zahtjeva.

Uz zahtjev za upis dostavlja se:

- odluka o utemeljenju visokoškolske ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije, ili odluka utemeljitelja o statusnoj promjeni, ili odluka o preuzimanju prava utemeljitelja;
- akt o imenovanju upravnog odbora;
- statut odnosno pravila ustanove odnosno institucije;
- odluka o imenovanju dekana odnosno ravnatelja ili vršitelja dužnosti dekana odnosno ravnatelja visokoškolske ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije.

Članak 6.

Visokoškolska ustanova, odnosno odsjek obavlja djelatnost visokog obrazovanja, ako:

- ispunjava opće i posebne uvjete po važećim standardima i normativa;
- ima nastavnike za sve nastavne predmete, od kojih za polovinu obveznih nastavnih predmeta nastavnici moraju biti u djelatnom odnosu sa najmanje polovinom od punog djelatnog vremena;
- ima nastavni plan i program donesen sukladno Zakonu o visokom obrazovanju;
- su osigurana financijska sredstva za rad.

Članak 7.

Uvjeti za rad znanstvenoistraživačke institucije su:

- osiguran kadar sukladno Zakonu o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti;
- osiguran prostor i znanstvenoistraživačka infrastruktura koja omogućava nesmetano obavljanje znanstvenoistraživačkog rada shodno propisanim uvjetima;
- osigurana financijska sredstva za rad znanstvenoistraživačke djelatnosti.

Članak 8.

Dokaze o ispunjavanju uvjeta iz prethodnog članka provjerava (na licu mjesta) stručna komisija koju obrazuje ministar za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: ministar).

Stručna komisija sačinjava zapisnik o utvrđivanju uvjeta iz prethodnog stavka.

Stručna komisija se sastoji od predsjednika i najmanje dva člana.

Za zakonitost rada stručne komisije odgovoran je predsjednik.

Članak 9.

Na temelju zapisnika iz prethodna dva članka, Komisija predlaže ministru da donese rješenje o upisu u Registar ili da donese rješenje o odbijanju zahtjeva za upis.

Članak 10.

Stručna komisija može u zapisniku iz članka 7., stavak 2. ovog pravilnika konstatovati da će ponoviti postupak utvrđivanja uvjeta za rad visokoškolske ustanove u roku od 60 dana od dana prvog izlaska stručne komisije na lice mjesta, u kojem roku podnosilac zahtjeva treba otkloniti nedostatke konstatovane zapisnikom.

Ako stručna komisija i u ponovnom pregledu na lice mjesta utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti za rad, predložit će ministru da donese rješenje o odbijanju zahtjeva za upis.

Članak 11.

Izdato rješenje o upisu u Registar Ministarstvo objavljuje u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Članak 12.

Registracija se obavlja primjereno obrascu koji sadrži sljedeće podatke:

- redni broj,
- datum upisa u Registar,
- naziv i sjedište ustanove, odnosno znanstvenoistraživačke institucije (puni i skraćeni naziv),
- pravni oblik,
- sjedište ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije,
- adresa,
- naziv i sjedište utemeljivača,
- akt o osnivanju (broj i datum),
- rješenje ministra o upisu ustanove u Registar (broj i datum),
- oblast odnosno područje djelovanja (za obrazovanje, za znanstvenoistraživački rad),
- obrazovna djelatnost (vrsta, odsjek/smjer, stupanj, stručno zvanje, školska godina u kojoj je stručno zvanje uvedeno - ugašeno),
- rješenje o prestanku rada ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije,
- naziv organa koji je donio rješenje (broj i datum).

Članak 13.

Registar se vodi u tvrdi povezanoj knjizi čije su stranice numerisane i sadrže rubrike za upisivanje podataka iz prethodnog članka. Na unutarnjoj strani prve korice knjiga Registra se ovjerava potpisom ovlaštenog djelatnika i pečatom Ministarstva. Obrazac Registra sastojak je dio ovog pravilnika.

Članak 14.

Na dvije stranice knjige Registra upisuju se podaci za jednu visokoškolsku ustanovu odnosno znanstvenoistraživačku instituciju.

Podaci se upisuju u Registar plavom ili crnom tintom.

Ispravka pogrešnog upisa se obavlja na taj način što se pogrešno upisani tekst precrtava crvenom tintom tako da ostane čitljiv, a iznad njega se upiše ispravan tekst.

Izmjena podataka u Registru obavlja se na taj način što se upisani tekst precrtava crvenom tintom, a novi tekst se upiše u odgovarajući slobodni prostor.

Razlog za ispravku i izmjenu upisuje se u rubriku "Napomena" i potvrđuje pečatom Ministarstva.

Brisanje visokoškolske ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije obavlja se na taj način što se crvenom tintom zaokruži redni broj i dijagonalno precrtaju rubrike sa podacima iz članka 12. ovog pravilnika.

Članak 15.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj:12-02-67/ 99
20.12.1999. godine
Zenica

MINISTAR
Kemal Čelebić, s.r.

**Obrazac Registra visokoškolske ustanove
odnosno znanstvenoistraživačke institucije**

Redni broj	Datum upisa u Registar	Naziv ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije (puni i skraćeni)	Pravni oblik
Sjedište ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije			
Adresa			
Naziv i sjedište utemeljivača			
Akt o utemeljenju		Rješenje ministra o upisu ustanove u Registar	
Broj	Datum	Broj	Datum
Oblast odnosno područje djelovanja			
Obrazovanje		Znanstvenoistraživački rad	
Obrazovna djelatnost			
Vrsta	Odsjek / Smjer	Stupanj	

Obrazovna djelatnost		
Stručno zvanje	Školska godina u kojoj je stručno zvanje	
	uvedeno	ugašeno
Rješenje o prestanku rada ustanove odnosno znanstvenoistraživačke institucije		
Naziv organa koji je donio rješenje	Broj	Datum
Napomena:		

SADRŽAJ

1. Zakon o zaštiti okoline (bosanski jezik)	1	4. Odluka o verificiranju mandata zastupnika u Skupštini ZDK (hrvatski jezik)	26
1. Zakon o zaštiti okoliša (hrvatski jezik)	9	5. Odluka o izboru delegata u Dom naroda Parlamenta FBiH (bosanski jezik)	26
2. Zakon o održavanju zajedničkih djelova i uređaja zgrade (bosanski jezik)	17	5. Odluka o izboru delegata u Dom naroda Parlamenta FBiH (hrvatski jezik)	26
2. Zakon o održavanju zajedničkih djelova i uređaja zgrade (hrvatski jezik)	21	6. Pravilnik o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržaju i načinu vođenja Registra visokoškolskih ustanova i naučnoistraživačkih institucija (bosanski jezik)	27
3. Odluka o suosnivanju Javne zdravstvene ustanove Univerzitetski Klinički centar u Tuzli (bosanski jezik)	25	6. Pravilnik o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržaju i načinu vođenja Registra visokoškolskih ustanova i znanstvenistraživačkih institucija (hrvatski jezik)	31
3. Odluka o suutemeljenju Javne zdravstvene ustanove Sveučilišni Klinički centar u Tuzli (hrvatski jezik)	25		
4. Odluka o verificiranju mandata poslanika u Skupštini ZDK (bosanski jezik)	26		